

ქართველ ებრაელთა ტრადიციული ყოფა და კულტურა — მნიშვნელოვანი ფაქტორი ახალციხის მულტიკულტურული გარემოს ჩამოყალიბებაში

ცირა მისნიშვილი
სამცხე-ჯავახეთის სახელმწიფო
უნივერსიტეტის ასოცირებული პროფესორი

ყოველი ქვეყნის წარმატებული განვითარება მნიშვნელოვნად დამოკიდებულია მასში მცხოვრებ სხვადასხვა კულტურის წარმომადგენელთა ჰარმონიულ უთიერთობაზე. ეს კი მაშინაა შესაძლებელი, თუ მეტი ვიცით ერთმანეთის კულტურის შესახებ. ასეთი ცოდნა ხელს უწყობს განსხვავებული ურთიერთპატივისცემას, სტერეოტიპების დაძლევის, კულტურული მრავალფეროვნების, როგორც ფასეულობის დამკვიდრებას და კულტურათაშორისი კომუნიკაციის უნარის გამომუშავებას.

სწორედ ამ მიზნით, უაღრესად მნიშვნელოვანია ქართველ ებრაელთა ტრადიციული ყოფისა და კულტურის როლის მნიშვნელობა საქართველოში არსებული მრავალკულტურული საზოგადოების ჩამოყალიბების საქმეში. ერთ-ერთ მაგალითად კი აღებულია ახალციხეში მცხოვრები ებრაელთა ტრადიციული ყოფისა და კულტურის თავისებურებების ჩამოყალიბების მრავალსაუკუნოვანი პროცესი.

სამცხე-ჯავახეთში, ებრაელთა მოსახლეობის უძველესი კვალი ვერ კიდევ ანტიკური ხანიდან აღინიშნება, ხოლო შუა საუკუნეებში მათი ყველაზე დიდი დასახლება უფრო მეტად ქალაქებში შემორჩა. ამას ადასტურებდა ქალაქ ახალციხეში ისტორიულად არსებული ქართველი ებრაელების საკმაოდ დიდი თემი. ამასვე ადასტურებს დღემდე შემორჩენილი ებრაელთა უბანი ძველი საცხოვრებელითა და სალოცავებით, სასაფლაოებით, კულტურული და საოჯახო ყოფის საინტერესო ელემენტებით. ებრაელთა უბანი თავისი ყველა ატრიბუტით გახდა ახალციხის ყოფისა და ისტორიის ერთი განუყოფელი ნაწილი. სწორედ სხვადასხვა ეთნოსების ისტორიული თანაცხოვრების შედეგად ჩამოყალიბებული უნიკალური მულტიკულტურული გარემოს შესწავლა და წარმოჩინება აქტუალურია და მნიშვნელოვანი მსოფლიოში არსებული ეთნიკური, რელიგიური თუ სხვა სახის დიპლომატიისა და კონფლიქტების ფონზე.

ქალაქი ახალციხე, რომლის წარმოშობის ისტორია საკმაოდ ძველია და მე-9 მე-11 საუკუნეებს განეკუთვნება, ყოველვის ითვისებდა მრავალი რელიგიისა და ეთნიკური კუთვნილების მქონე მოსახლეობის ერთად ცხოვრების საუკეთესო ოაზისად. თავად ახალციხის ძველი ნაწილის ე.წ რაბათის ძველი უბნების დასახლებას და ტოპონიმებს თუ მოვიხილავთ, ეს მასალები სწორედ ამ მნიშვნელოვან ფაქტორზე მიგვანიშნებს. ძველი ახალციხის რაბათის უბანი კვარტლებად იყო დაყოფილი. სხვადასხვა ეროვნების და რელიგიის წარმომადგენელთა უბნებად დასახლებას ეთნიკური ერთგვაროვნება, რელიგია, საერთო ენა, საერთო, სამეურნეო ინტერესები, კოლექტიური დაცვის აუცილებლობა განსაზღვრავდა. სწორედ ამ კრიტერიუმებით ჩამოყალიბდა ძველ ახალციხეში კათოლიკეთა, მართლმადიდებელთა, მუსლიმთა, ებრაელთა, სომეხ გრიგორიანთა უბნები და ეს ძველი სახელწოდებები დღემდე შემორჩა. განსაკუთრებული მნიშვნელობით კი გამოირჩეოდა ებრაელთა უბანი. დღესაც ახალციხის მრავალეროვანი მოსახლეობა ქალაქის რომელიმე გეოგრაფიული ადგილის, ან მხარის მისანიშნებლად ამბობს - ებრაელთა უბანი, ან მაგ. ებრაელთა უბნის ახლოს და სხვა. განსხვავებით ებრაელთა უბნისაგან სხვა ისტორიული უბნები უკვე თანამდროვე ყოფაში ახლად დარქმეული ქუჩების სახელებით მოიხსენიება. მოსახლეობის მეხსიერებაში შემორჩენილი ებრაელთა

უბნის ე.წ. პრივილეგირებული შემთხვევითი ფაქტი არ უნდა იყოს, კიდევ ერთი ხაზგასმია იმისა, თუ რამდენად მნიშვნელოვან როლს ასრულებდნენ ებრაელები და მათი დასახლების ადგილები ახალციხელი მოქალაქეებისათვის - ქართველი, თუ სხვა ეთნიკური წარმომავლობის ადამიანებისთვის. თუ ქართველი ახსენებდა ებრაელთა უბანს, სომეხი, ან მუსლიმი ამბობდა - იაუდი მაილა- მაჰალა, რომელიც ასევე უბანს ნიშნავს.

ძველ ახალციხეში ებრაელთა უბანი მსგავსად სხვა უბნებისა, პარტონიმიულ საფუძველზე იყო აღმოცენებული და სისხლით ნათესავ მოგვარეთა მონოგენური უბნებისაგან შედგებოდა. ჩემს მიერ შესწავლილი ეთნოგრაფიული მასალებიდან გვარების ზედმეტსახელებიც კი იქნა მოძიებული. მოგვხსენებათ ქართველი ებრაელები ქართულ გვარებს ატარებდნენ და სწორედ ამ გვარებად დასახლებულ კვარტლებს გააჩნდათ გვარების უფროსების სახელების მიხედვით შერქმეული სახელწოდებები. მაგ. შალოლაშვილები - კაჭოთი, დავითაშვილები - ფეფელათი, ბებერაშვილები - შიპტოთი, ხანუკაშვილები ქორჭალათი და ა.შ.

როგორი იყო ახალციხეში ებრაელთა დასახლების დინამიკა და სტატისტიკა? წარმოგიდგინებ მოკლე ინფორმაციას:

თუ მოვიხილავთ ადგილობრივი მოსახლეობის, მათ შორის ქართველი და ებრაელი მთხრობელების ნაამბობს, ებრაელთა უბანში იმდენად დიდ რაოდენობას უცხოვრია, რომ მათი რიცხვი 3 ათასს აღწევდა, ეს შუა საუკუნეების ახალციხისთვის, რომლის მოსახლეობის საერთო რაოდენობა 13 ათასზე მეტი არ იყო, ქალაქის მოსახლეობის მნიშვნელოვან ნილს წარმოადგენდა. შუა საუკუნეებში ახალციხე, როგორც პოლიტიკური, ეკონომიკური და სტრატეგიული მნიშვნელობის ცენტრი მიმზიდველი იყო შემოქმედი და საქმიანი ეთნიკური ჯგუფებისათვის და ამიტომაც სამცხე-ჯავახეთში სხვადასხვა ადგილებში მცხოვრები ებრაელების დასახლება კონცენტრირდება სწორედ ახალციხეში. ეს დაახლოებით მე 17 ე მე 18 საუკუნეებს უნდა განეკუთვნებოდეს, თუმცა, როგორც შესავალში აღინიშნა, ზოგადად სამცხე-ჯავახეთში ებრაელთა დასახლების უფრო ადრეული კვალიც ფიქსირდება.

მე 19 საუკუნის დასაწყისის აღწერებში მათი რაოდენობა უფრო შემცირებულია, 1846-47 წლის რუსულ აღწერებში ახალციხეში ცხოვრობდა უკვე 1370 სული ებრაელი. ეკონომიკური და სოციალური ცვლილებების შესაბამისად ახალციხე მე 19 საუკუნის 80 იანი წლებიდან კარგადაა სავაჭრო ეკონომიკური მნიშვნელობას, რკინიგზების გაყვანამ, საზღვაო პორტების აქტიურმა ამოქმედებამ, სავაჭრო გზების უფრო დიდ ქალაქებში (თბილისი, ქუთაისი, ბათუმი) გადაადგილებამ შეამცირა ებრაელთა რაოდენობა. ახალციხის ეთნიკური შემადგენლობა ასევე მნიშვნელოვნად იცვლება მე 19 ე საუკუნის 30 იანი წლებიდან და მოსახლეობის მნიშვნელოვანი ნაწილი ახლა სომხური კოლონისტის მოსახლეობით ჩანაცვლება ხდება, რომელთა დასახლებები გაიზარდა, როგორც ახალციხის ძველ ნაწილში ებრაელთა უბნის გვერდით, ისე ქალაქის ახალ ნაწილში. მეოცე საუკუნის 60 იან წლებში ებრაელთა დაახლოებით 250 ოჯახი იყო დარჩენილი მხოლოდ, 1989 წლის აღწერებით უკვე დაახლოებით 80 ოჯახი. 1996 წლის მონაცემებით კი 30 ოჯახი. საბჭოთა პერიოდში 70 იანი წლებიდან იწყება „ალია“ (რეპატრიაკია) და ებრაელთა დაბრუნება ისტორიულ

მინაზე. სამწუხაროდ დღეს ახალციხეში სულ 5 - 6 ქართველი ებრაელი თუა დარჩენილი, არსებულ სალოცავებსა და საფლავებს უფლის ძალიან დიდი პატიოტი და ებრაელთა ისტორიის დამცველი სიმონ ლევიშვილი, რომელიც მემკვიდრეობით თავისი მამის იოსებ ლევიშვილის, რომელიც იყო „გაბაი“ ახალციხის ებრაელთა თემში, ტრადიციას აგრძელებს. სამწუხაროდ, აღარ ტარდება აქტიურად ლოცვები, რადგან 10 მამაკაცის, ანუ „მინიანის“ შეგროვება ვერ ხერხდება და მხოლოდ განსაკუთრებულ შემთხვევებში — საქართველოს სხვა რეგიონებიდან ჩამოსულ ებრაელთა ხარჯზე თუ ჩატარდება ლოცვა. თუმცა, ასევე უნდა აღინიშნოს ისიც, რომ ადგილობრივი მოსახლეობისათვის ახალციხელ ებრაელთა ისტორია, ძველი უბანი მნიშვნელოვანია და სიამაყეა მათთვის. ისინი დიდი სიბოთი და სიყვარულით გიყვებიან ებრაელი მეგობრებისა და მათთან წლების განმავლობაში არსებული ურთიერთობების შესახებ.

ქართულ-ებრაული ტრადიციებისა და კულტურული ერთობის დიდი მავალითაა ებრაელთა დასახლების საერთო ფორმებისა და საცხოვრებლების, ადგილობრივი ტრადიციების შენარჩუნება. ახალციხელი ებრაელები ცხოვრობდნენ მესხურ დარბაზულ საცხოვრებლებში და მათ გვიანობამდე შემოინახეს, ადგილობრივი საცხოვრებლებისათვის დამახასიათებელი ატრიბუტიკა, ისე მტკიცედ, რომ ზოგიერთი ქართული ტერმინის, ან ტრადიციის დადასტურება გვიხდებოდა უფრო მეტად ებრაელ მოსახლეობაში, ვიდრე ქართველებში. მათ შემოინახეს მაგ. ახალციხეში ძველი ადგილობრივი ტერმინი „აჯილაკი“, „ცეცხლაპირი“ და ა.შ.

ებრაელთა უბნის დიდი ნაწილი სალოცავებთან ახლოს იყო დასახლებული იარუსული ფორმის წყობით. უბნის შუაგულში დღესაც არის შემორჩენილი ორი სალოცავი. ერთი 1862 წელსაა აშენებული, რომელსაც შესასვლელში არსებული წარწერა გვამცნობს, მეორე კი 1741-42 წლებით. როგორც ადგილო-

ბრივები გადმოგვცემენ მეორე სალოცავის აშენება აუცილებელი გამხდარა, რადგან უბანში ებრაელების იმდენად დიდი რაოდენობა იყო, რომ ერთი სალოცავი არ ყოფნიდათ. მეორე, შედარებით გვიან აშენებული სალოცავი აწყურიდან გადმოსულ ებრაელებს აუშენებიათ (ან-ყური-ახალციხის მუნიციპალიტეტში არსებული სოფელი) ახალციხის ებრაელთა სალოცავს დიდი ავტორიტეტი ჰქონდა და მას ემსახურებოდნენ განათლებული და დიდი ავტორიტეტის მქონე რაბინები. ახალციხის სალოცავები და მისი მრველი განსაკუთრებული იყო იმიტაც, რომ რელიგიური რიტუალები ებრაულთან ერთად ქართულადც მიმდინარეობდა და ითარგმნებოდა. დღემდე არის შემორჩენილი ახალციხის სინაგოგაში ქართულად ნათარგმნი თორა, რომელსაც დიდი რუდუნებით ინახავს ახალციხის ძალიან მცირერიცხოვანი თემი. ახალციხის სალოცავში დაცულია ასევე ძალიან მნიშვნელოვანი და უნიკალური სეფერ თორები, როგორც ხელნაწერი, ისე ნაბეჭდი. თბილისის ებრაელობა მეტრიკაციის საკითხებზე ახალციხის სალოცავსა და რაბინს მიმართავდა. როგორ ჩანს, ამ მაღალ იმიჯს გარდა სალოცავისა, აქ მოღვაწე რაბინების დიდი ავტორიტეტიც განსაზღვრავდა.

ძალზე საინტერესოა და უნიკალური თავისი ისტორიითა და არქიტექტურით ახალციხელ ებრაელთა სასაფლაო, რომელიც ახლა საინტერესო ისტორიულ ძეგლსაც წარმოადგენს. აქ დღემდე შემორჩენილია უნიკალური და უძველესი საფლავის ქვები ებრაული წარწერებით, რომელიც ამოკითხული იქნა და გამოცემული უკვე წინადაც ცნობილი მეცნიერის ნისან ბაბალიაშვილის მიერ. საფლავის ეს ქვები გამოირჩევა თავისი სიძველითა და არქიტექტურის უნიკალურობით. ყველაზე უძველესი საფლავის ქვები მე 17-მე 18 საუკუნით არის დათარიღებული.

მნიშვნელოვანია ის გარემოება, რომ დაიცვეს და შემოინახეს ყველა რელიგიური წეს-ჩვეულება უცვლელად მიუხედა-

დასასრული მე-7 გვერდზე

Заявление Евроазиатского еврейского конгресса в связи с заключением соглашения по ядерной программе Ирана

Евроазиатский еврейский конгресс (ЕАЕК) выражает озабоченность в связи с заключением между Ираном и шестью мировыми державами соглашения по иранской ядерной программе и разделяет глубокую тревогу Израиля в связи с этим договором. Многолетняя поддержка Исламской республикой антиизраильских сил и постоянные угрозы в адрес еврейского государства со стороны высших иранских должностных лиц дают весомые основания считать, что достигнутые в Вене договоренности не

столько окажут сдерживающее влияние на Иран, сколько «развяжут ему руки» в обозримом будущем.

ЕАЕК сожалеет, что интересы еврейского государства, в первую очередь, его безопасность, не были учтены международными посредниками при принятии решения о сделке с Ираном, а израильские представители не могли участвовать в выработке соглашения. Жесткое требование отказаться от любой поддержки вооруженных антиизраильских формирований и прекратить возмутительную пропаганду, призывающую к уничтожению еврейского государства, могло бы продемонстрировать стремление мирового сообщества не просто обезопасить еврейское государство, но заставить иранские власти вести цивилизованный диалог.

ЕАЕК надеется, что подписавшие соглашение мировые державы продемонстрируют волю и способность заставить Иран реально отказаться от разработки ядерного вооружения и смогут гарантировать безопасность еврейского государства.

დანიელ ლევი: მინდა განსაკუთრებით აღვნიშნო, ის, თუ როგორ ათვისებს ქართული ხედი სტატისტიკას და თავის მოღვაწეებს

გაზეთ „მენორას“ რედაქციამ ისარგებლა ბარ-ილანის უნივერსიტეტის ეკონომიური ფაკულტეტის პროფესორის საქართველოში ი. ჯავახიშვილის თსუ-ს ეკონომიკის საერთაშორისო სკოლის მონვეული პროფესორის, ბატონ დანიელ ლევის (ლევიაშვილის), თბილისში ყოფნით და მიუხედავად იმისა, რომ ერთობ გადატვირთული გრაფიკი ჰქონდა, მაინც მოახერხა მასთან გასაუბრება.

— ბატონო დანიელ, თანახმად ჩვენი გაზეთის ტრადიციისა, გთხოვთ თავად წარუდგეთ ჩვენს მკითხველს — უამბოთ მას თქვენი ცხოვრების შესახებ...

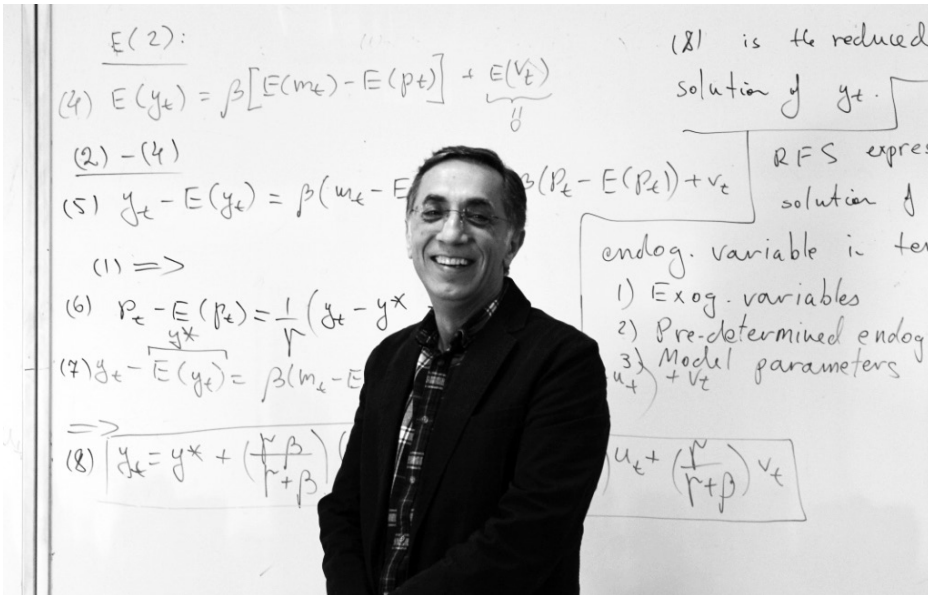
— საიდან დაიწყეთ?
— თუნდაც იქიდან, საქართველოში სად ცხოვრობდით, საიდან წახვედით?

— საქართველოში, სენაკში (მაშინ ცხაკაია ერქვა) დავიბადე 1957 წელს. იქვე ვსწავლობდი. 1971 წელს დაახლოებით 400-500 ებრაელის ოჯახი წავედით. წასვლის შესახებ გადაწყვეტილების მიღება ადვილი არ ყოფილა, არაფერი ვიცოდით ისრაელზე, გარდა იმისა, რასაც ვკითხულობდით გაზეთ „კომუნისტში“. იქ კი არაფერი ეწერა იმის გარდა, რომ ისრაელი აგრესორი იყო და არაბულ ქვეყნებს ეომებოდა. ოჯახში 10 დედ-მამიშვილი ვიყავით. ჩემს მშობლებს პროფესია არ ჰქონდათ, მამაჩემი იყო მემუშე, მესარკვევე, ხოლო დედა — დიასახლისი. ახლა, როდესაც ჩემი მშობლების გადაწყვეტილებაზე ვფიქრობ, არ ვიცი მათ ადგილზე მე როგორ მოვიქცეოდი. არ ვიცოდით ებრაული ენა, მხოლოდ ვკითხულობდით თორას, მაგრამ შინაარსი არ გვესმოდა. ბიბლიიდან ვიცოდით, რომ ისრაელი ეს არის „ებრაელთა ქვეყანა“. საქართველოში ცხოვრება გვიყვარდა და კმაყოფილი ვიყავით. გვექონდა სახლი, საკუთარი ქერი და საჭმელი. მდიდრები არ ვიყავით, თუმცა, როდესაც არ იცი, როგორია მატერიალური სიმდიდრე, ის არ გაკლია და კმაყოფილი ხარ. მამა ხშირად ამბობდა ხოლმე ბიბლიიდან ფრაზას: „მდიდარი ის არის, ვინც კმაყოფილია იმით, რაც აქვს“. შესაბამისად, ჩვენ „მდიდრები“ ვიყავით. ბურთი არ გვექონდა, მაგრამ ფეხბურთს ვთამაშობდით მჭიდროდ შეკრული დახეული ნაჭრისაგან გაკეთებული ბურთით. თითქმის არასდროს ჩამიცვამს ახალი ტანსაცმელი. მახსოვს, ცხაკაიდან წასვლის თობაზე, სახლში საინტერესო საუბარი იყო, უფროსი ძმები და მშობლები კამათობდნენ წავსულიყავით თუ არა. ჩემი ძმები ამბობდნენ, თუ ისრაელში არ წავალთ, საცხოვრებლად ბირობიჯანში გავგვავზავნიანო. ამიტომ გადაწყდა ისრაელში წასვლა. გაცვილებს მახსოვს. დიდი ოჯახი ვიყავით, ჩემს უფროს ძმას ცოლ-შვილიც კი ჰყავდა. მატარებელში ერთი ვაგონი თითქმის გადავსეთ, მთელი ცხაკაია გვაცილებდა, მახსოვს როგორ ვეხუტებოდით ხალხს ვაგონის ფანჯრებიდან, ისინი კი ტირილით გვაცილებდნენ.

— რამდენი წლის იყავით, როდესაც საქართველოდან წახვედით?

— 13 წლის, მერვე კლასში. მახსოვს, როდესაც ბარგს ვალაგებდით, ხაზვის, მათემატიკის და იმ საგნების ნიგნები, რომელიც მიყვარდა, ისრაელში წავიღე და შემდეგ ჩემს შვილებსაც ამ ნიგნებიდან ვასწავლიდი.

— როგორი იყო ისრაელში

ცხოვრების პირველი პერიოდი?

— ემიგრაცია რთული პროცესია, განსაკუთრებით ჩემი მშობლების ასაკის ხალხისთვის, როდესაც შენ უკვე არსებულ ცხოვრებას ტოვებ და ახალი ცხოვრების დასაწყებად მიდიხარ. უნივერსიტეტში, სადაც ვასწავლი, ეკონომისტიები სწავლობენ ემიგრაციის მოდელებს. უმეტესად ემიგრაცია ხდება პოლიტიკური თავისუფლებისთვის, ან ეკონომიური მდგომარეობის გაუმჯობესების მიზნით. ძირითადად მაინც ამ უკანასკნელისთვის. ჩვენ, არც პირველი და არც მეორე მიზეზით არ წავსულვართ. იშვიათად, მაგრამ მესამე მიზეზი არის რელიგია, რის გამოც ჩემი აზრით, ჩემი მშობლები წავიდნენ ისრაელში. იქ ჩვენი ეკონომიური პირობები საგრძობლად გაუმჯობესდა. ოჯახში გაჩნდა ტექნიკა, რაც დიდი სიურპრიზი იყო ჩვენითვის, რადგან ამ საგნების არსებობის შესახებ არც კი ვიცოდით. შევეცადეთ შეგვენარჩუნებინა ქართული ენა, ჩემი შვილები მესამე თაობა და მათ იციან ქართული, თუმცა, როდემდე შენარჩუნდება და გაგრძელდება ეს პროცესი, არ ვიცი.

როგორ გაგრძელდა თქვენი ცხოვრება ისრაელში?

— ისრაელი ეკონომიკურად სხვაგვარად იყო აგებული, სხვა სტრუქტურა იყო, საქართველოში საჭმელი არ გავკლდა, იქ საჭმელი რომ გვექონდა, უნდა გვემუშავა ყველას — დიდსაც და პატარასაც. მე გამიმართლა რომ მოვახერხე სწავლა, რაშიც ჩემი უფროსი და-ძმა დამეხმარა. ისრაელში რა ეტაპებიც მე გავიარე, ყველა გადის ამ საფეხურებს. შევედი საშუალო სკოლაში, შემდეგ უმაღლეს ჯგუფებში სადაც 1,5 წელი ვსწავლობდი. თავიდან გამიჭირდა — ერთდროულად უნდა მესწავლა ინგლისური, ივრითული და სხვა საგნებიც. უმაღლესი სკოლის დამთავრების შემდეგ 2 წელი უნივერსიტეტში ვსწავლობდი ბიოლოგიურ ფაკულტეტზე, შემდეგ 3 წლით წავედი ჯარში. ჯარის დასრულების შემდეგ განვაგრძე უნივერსიტეტში სწავლა. ჩემი მშობლები ამბობდნენ დანიელი დოქტორი უნდა გამოვიდესო. ახალგაზრდა ვიყავი და შესაბამისად ძიების პროცესი მქონდა, არ ვიცოდი, რა მინდოდა, ბიოლოგიურის შემდეგ ვსწავლობდი მათემატიკურ ფაკულტეტზე, საბოლოოდ ბენ-გურიონის უნივერსიტეტში, ეკონომიურ ფაკულტეტზე დავიწყე სწავლა, მივიღე ბაკალავრის ხარისხი. ჩავაბარე მაგისტრატურაშიც. შემდეგ ლექტორებმა მირჩიეს რომ სწავლა გამეგრძელებინა ამერიკაში. მოვიპოვე სტიპენდია და გავხდი მინესოტას უნივერსიტეტის სტუდენტი. 1981 წელს დავქორწინდი, ფსიქოლოგიის ფაკულტეტის სტუდენტზე და ჩემ მუუღმესთან ერთად წავედი ამერიკაში. ამერიკაშიც განმეორდა იგივე პრობლემები (ენა, ეკონომიური მდგომარეობა), ამიტომ გადავწყვიტეთ, რომ ჩემი მუუღმე იმუშავებდა. უფულოების გამო ხშირად ვსტუმრობდით, მეორადი პროდუქციის მაღაზიებს, სადაც ვყიდულობდით საჭირო ტანსაცმელს, ნივთებს. ყველა ემიგრანტს აქვს სხვადასხვაგვარი თავგადასავალი. მე რამდენიმე ვამბობთ: ამერიკაში ჩასვლიდან 3 წლის შემდეგ ჩემი მუუღმე დაფეხმძიმდა, როდესაც კლინიკაში მივედი, გვითხრეს, თქვენ ინტერნაციონალური სტუდენტები ხართ და ამიტომ ჯანმრთელობის დაზღვევა არ გაქვთო. ჩვენ ვაჩვენეთ ჩვენი დაზღვევა, თუმცა, მათ მოგვცეს ჩამონათვალი, რასაც ჩვენი დაზღვევა ფარავდა. ეს იყო უმნიშვნელო ავადმყოფობები, მეორე მხარეს ეწერა კატასტროფული დაავადებები, რომელშიც შედიოდა ფეხმძიმობაც. ანუ ამ კომპანიის მიხედვით, ჩემი მუუღმის ფეხმძიმობა კატასტროფად ითვლებოდა. ამიტომ გადავწყვიტეთ, რომ ფული შეგვეგროვებინა. ვცადეთ რამდენიმე სხვადასხვა სახის სამუშაოზე მოსვლა, დავდიოდით კარდაკარ და ვცდილობდით მოვეპოვებინა სხვადასხვა ყურნალ-გაზეთების გამომწერის მსურველები, საიდანაც ჩვენ მივიღებდით გარკვეულ პროცენტს, მაგრამ ამან არ გაამართლა. შემდეგ გამახსენდა, რომ უნივერსიტეტში იყო ნიგნების მაღაზია, სადაც ყიდულობდნენ და ყიდდნენ ნახმარ ნიგნებს. ასევე გამახსენდა, რომ მინესოტაში ვნახე მაღაზია, რომელშიც იყიდებოდა სწორედ ის ნიგნები, რაც უნივერსიტეტის მაღაზიაში, თან ბევრად უფრო იაფად. გადავწყვიტე, ამ მაღაზიაში მეყიდა ნიგნები, ჩამებარებინა უნივერსიტეტის ნიგნების მაღაზიაში და ამით გარკვეული მოგება მიმეღო. ვიყიდეთ დაახლოებით 40-მდე ნიგნი და წავიღეთ უნივერსიტეტში. მათ დაიწყეს შემომწება და ამ ნიგნების შესყიდვაზე უარი გვითხრეს, შემდეგ ისევ არა, ისევ არა და ა. შ. აღმოჩნდა, რომ ყველა ეს ნიგნი ძველი გამოცემა იყო და მხოლოდ ერთი აღმოჩნდა „ნაყრილი“, იმ მომენტში მივხვდი, რომ ჩემგან კარგი ბიზნესმენი არ გამოვიდოდა. მოგვიანებით ჩემმა მუუღმემ დაიწყო მუშაობა და მეც

ვიპოვნე დამატებითი სამსახური. ამ ამბავსაც მოგიყვებით, სტიპენდიას ვლებულობ, საკმარისი არ არის, დოქტორანტურაში ვსწავლობ და უკვე იმ დონეზე ვარ, რომ თვითონ შემიძლია ვასწავლო დაბალ საფეხურზე მყოფ სტუდენტებს. ჩვენ ვცხოვრობდით მინეაპოლში, სადაც ბევრი კოლეჯი იყო, მივედი ერთ-ერთ მათგანში და ვიკითხე ხომ არ სჭირდებოდათ ვინმე ვინც წაიკითხავდა ლექციებს თემაზე „შესავალი ეკონომიკაში“. ისინი დამთხმდნენ. ამერიკაში ყველას, ვინც ასწავლის, პროფესორს ეძახიან. ეს ერთდროულად არის ტიტულიც და ხარისხიც. არასაკმარისი ხელფასის გამო კოლეჯის გვერდზე არსებულ „დომინოს“ პიცერიაში, ლამის საათებში კურიერად დავიწყე მუშაობა. პიცა მიმქონდა იმათთან, ვინც პიცერიაში დარეკავდა პიცა მოგვითანეთო. ისინი კი რაღაცას გვჩუქნიდნენ. ესეიგი ძირითადად ვმუშაობდით „ჩაის“ ფულის გამო, ეს იყო მთავარი შემოსავალი. ირგვლივ ბევრი სტუდენტი ცხოვრობდა. მათთან არ გვიყვარდა პიცის მიტანა, რადგან ჩაის ფულს ვერ გვაძლევდნენ. ამიტომ სტუდენტებთან პიცის მიტანა, როგორც იძულებითი საქმე, ასე გავანაწილეთ: რამდენიმე კურიერი ვიყავით და რიგის მიხედვით მივდიოდით სტუდენტებთან გამოძახებაზე, ოთხშაბათობით პიცერიას ჰქონდა აქცია, ერთი პიცის ფასად ყიდულობდი 2 პიცას, ამიტომ ამ დღეს ძალიან ბევრი შეკვეთა იყო სტუდენტებისგან. ერთ-ერთ ძალიან ცივ დღეს ჩემი რიგიც მოვიდა, სტუდენტებმა პიცა მოითხოვეს ბინაზე. წავიღე. მაცვია ძალიან თბილად, მახურავს დიდი, იმდენად დიდი ქუდი, რომ ძალიან რთულია ჩემი ცნობა. მივედი კართან, დავრეკე ზარი, კარი ახალგაზრდა ქალბატონმა გააღო მივესალმე, მივანოდე პიცა, გამოვართვი ფული და დავემშვიდობე. შეცრად ეს ქალბატონი მეძახის: „უკაცრავად, უკაცრავად!“ მიყურებს თვალეში, შემდეგ მეკითხება „პროფესორი ლევი ხართ?“ ვიცანი ეს გოგონა — ჩემი სტუდენტი. ქუდი-მოვიხადე და კიდევ ერთხელ მივესალმე. — „აქ რას აკეთებთ?“ სწრაფად ვუპასუხე, — „მინდოდა შემემოწმებინა მეცადინეობთ თუ არა“. მთხოვა დავლოდებოდი და „ჩაის“ ფულის გამოსატანად შებრუნდა, მაგრამ მე, რა თქმა უნდა, არ დაველოდე და წამოვედი. მეორე დღეს მთელმა კოლეჯმა იცოდა, რომ პროფესორი ლევი პიცის კურიერი იყო, როდესაც რეკადნენ შეკვეთაზე, ითხოვდნენ, რომ მე მიმეტანა მათთვის პიცა.

— როდის დაასრულეთ სწავლა?

— 1988 წელს, 7 წლის შემდეგ დავასრულე სწავლა. სწავლის პერიოდში გადავედი კალიფორნიის უნივერსიტეტში. სწავლის დასრულების შემდეგ დავბრუნდი ისრაელში და დავიწყე სამსახურის ძებნა, თუმცა, ვერაფერი ვიპოვე, ამიტომ 3 თვის შემდეგ მომიწია ამერიკაში დაბრუნება, 12 წლის განმავლობაში ვმუშაობდი ემორის უნივერსიტეტში, ჯორჯიის შტატში. ამასობაში მეორე ვაჟიც შეგვეძინა. მე ქართულად ვესაუბრებოდი მათ, ჩემი მუუღმე — ებრაულად. საინტერესო ამბავია, როდესაც ჩემი უფროსი შვილი დაიბადა და ქართულად დავიწყე საუბარი, არ მქონდა ქართული ნიგნები. დავწერე წერილი და გამოვაგზავნე თსუ-ს გამომცემლობის სახელზე, წერილმა საქართველომდე ჩამოაღ-

ნია. რამდენიმე თვის შემდეგ მივიღე იაკობ გოგებაშვილის „დედა ენა“, და სხვადასხვა ქართულენოვანი წიგნები, რომლითაც გავზარდეთ ბიჭები ამერიკაში.

— რამდენი ხნის შემდეგ ჩამობრძანდით საქართველოში პირველად?

— წინა ხელისუფლების მმართველობის დროს ჩატარდა ინტერნაციონალური კონფერენცია და 2 დღით ჩამოვედი. ეს ვიზიტი არ დამავინწყებდა, მაგრამ კიდევ უფრო დაუვიწყარი იყო 3 წლის წინ, როდესაც პირველად ჩავედი ჩემს ცოლშვილთან ერთად ცხაკაიაში. თბილისიდან ჩავედით სენაკის სადგურში, მახსოვდა სადგურიდან როგორ უნდა მივსულიყავი ჩემს სახლში, არაფერი გამოცვლილა, ყველაფერი ვიცანი. დავათვალიერეთ მთელი ქალაქი, გზად გავიარეთ დუქანი, რომელშიც ჩემი ძმა მუშაობდა მექუდედ, ჩემი სახლი გორკის ქუჩის 18-ში იყო, იქამდეც მივედით. ტურისტულად ჩაცმულობის გამო, სენაკელების ყურადღებას ვიპყრობდით, ჩვენ ირგვლივ ხალხი მოგროვდა. მათგან ერთ-ერთმა ხანშიშესულმა მიცნო და დამიძახა დანიელ! მე ცრემლები წამომივიდა, გავიხსენე ჩემი მეგობრები, კლასელები, რამდენიმე მათგანს შევხვდი კიდევ. სახლშიც შევედით, ჩემს შვილებს ვუხსნიდი სად რა ოთახი იყო, სად მეძინა და ა. შ. ეს ძალიან ემოციური მომენტი იყო. ვესტუმრეთ იმ სკოლას, რომელშიც ვსწავლობდი. გასაოცარია, მაგრამ ხალხი მცნობდა. შევედით ბაზარშიც. მოვაჭრეებმა დატოვეს თავიანთი დახლები და შემოიკრიბნენ ჩემს ირგვლივ. ისინი მეკითხებოდნენ, მე ვსაუბრობდი, ვყვებოდი ჩემს მშობლებზე, და-ძმაზე, ქართველების ცხოვრებაზე ისრაელში, ისე, თითქოს ლექციას ვატარებდი.

— ყოველწლიურად სტუმრობთ საქართველოს?

— წელიწადში ორჯერ ჩამოვდი-

ვარ, ი.ჯავახიშვილის უნივერსიტეტში ვატარებ ლექციებს. შეიძლებოდა მხოლოდ სიზმარში მენახა, რომ მე 24 წლის შემდეგ, წელიწადში ორჯერ ჩამოვიდოდი საქართველოში და სტუდენტებს, ახალგაზრდებს ჩემს გამოცდილებას და ცოდნას გავუზიარებდი. ეს წარმოუდგენელი იყო. ჩემთვის ყველაფერი ქართული ძალიან მნიშვნელოვანი და ძვირფასია, ისიც კი, რასაც თქვენ ყოველდღიურ ცხოვრებაში ვერ ამჩნევთ. ქართველებს ავიწყდებათ, როგორი ლამაზია საქართველო, როდესაც ამ ქვეყანას ტოვებ და შემდეგ ბრუნდები, უფრო კარგად ხვდები ამას. მინდა განსაკუთრებით აღვნიშნო, ის, თუ როგორ აფასებს ქართველი ხალხი ხელოვნებას და თავის მოღვაწეებს, ბევრ ქვეყანაში ვერ შეხვდებით თითქმის ყოველ მეორე სახლზე წარწერას „ამ სახლში ცხოვრობდა...“. ეს ქვეყანა ძალიან მდიდარია ხელოვნებით და კულტურით..

— ახლანდელი თქვენი ცხოვრების შესახებ რას გვეტყვი? ამჯერად სად მოღვაწეობთ?

— ახლა ვცხოვრობ ისრაელში, ბარ-ილანის უნივერსიტეტის გარემოში. ეს არის თელ-ავივის ნაწილი. ამერიკაში არის პროფესორობის სამი საფეხური. ჯერ ასისტენტი-პროფესორი, შემდეგ ასოცირებული პროფესორი და ბოლოს — სრული პროფესორი. 6 წლის ასისტენტი-პროფესორობის შემდეგ ლეზულობ ასოცირებული პროფესორის ხარისხს და ეს არის მუდმივი სამსახური. როდესაც მე მივიღე ასოცირებული პროფესორის ხარისხი, სამსახური შემომთავაზეს ისრაელში, ამერიკა ძალიან კარგია, მაგრამ ჩემს ახლობლებთან, ჩემს ოჯახთან ყოფნაც ძალიან მნიშვნელოვანია. ამერიკიდან დავბრუნდით 2002 წელს, ამჟამად ვმუშაობ ბარ-ილანის უნივერსიტეტში. ჩემი მეუღლე ადმინისტრაციაში მუშაობს, მე ეკონომიური ფაკულტეტის პროფესორი ვარ. 5 წლის წინათ

ვიყავი ამავე ფაკულტეტის დირექტორი. გარდა ამისა, ყოველწლიურად ჩავდივარ 1 თვით ამერიკაში, ემორის უნივერსიტეტში და ვკითხულობ ლექციებს.

— რამდენი ხნით, რა პერიოდში და რა მიზნით სტუმრობთ ხოლმე საქართველოს?

— საქართველოში, მოვდივარ წელიწადში ორჯერ. იანვარ-თებერვალში 4 კვირის განმავლობაში ლექციებს ვკითხულობ 2-3 თემაზე, აუდიტორიაში ინგლისურად, აუდიტორიის გარეთ ხანდახან — ჩემი ქართულით. ლექციებს ვკითხულობ მაკროეკონომიკაში, ივლისში ჩამოვდივარ ფაკულტეტის ინტერნაციონალურ შეხვედრებზე. ამჯერად ამ მიზნით ვარ ჩამოსული. ჩვენ ვეხმარებით აისეტს განვითარებაში, ვწყვეტთ სხვადასხვა პრობლემებს, ორგანიზაციულ საკითხებს, ვადგენთ გეგმას, საგნების ჩამონათვალს, ვინვეთ ახალგაზრდა პროფესორებს საზღვარგარეთიდან, ვგეგმავთ სიახლეებს, ვატარებთ კვლევებს, ვცდილობთ ყოველწლიურად ავამაღლოთ სწავლის ხარისხი. აისეტი ძალიან მნიშვნელოვანი უნივერსიტეტია, აქ ეკონომიური ფაკულტეტი დასავლეთის დონეზეა. ლექციები ინგლისურ ენაზეა. ვასწავლით თანამედროვე ეკონომიურ მეცნიერებებს. აქ არ არის ბაკალავრიატი, მხოლოდ სამაგისტრო საფეხურია, თუმცა, თსუ-სთან ერთად გვსურს დავუშვათ ბაკალავრიატის პროგრამაც, ეს თემაც განვიხილეთ დღეს. შემიძლია ვთქვა, რომ ვარ ილბლიანი ადამიანი. ის მომენტი, რომ მე საქართველოს შემიძლია ჩემი ცოდნა დაუბრუნო, ძალიან ბედნიერს მხდის.

— ქართული განათლების სიტემაზე თუ შეგიძლიათ რამის თქმა? როგორი დონით მოდიან სტუდენტები აისეტში?

— ძალიან მონდომებულები მოდინ აქ სტუდენტები. ვასწავლი

ისრაელში, ვასწავლი ამერიკაში, მაგრამ ქართველი სტუდენტები განსაკუთრებით ყურადღებიანი არიან, ერთი სიტყვაც კი არ გამოირჩებათ, ძალიან დიდი მოტივაციაა. დაუფრებელი, არაჩვეულებრივი შეგრძნებაა როცა ხედავ, რომ მათ უყვართ მოსმენა, მათ უყვართ დაკვირვება, ისინი ცდილობენ, დაიჭირონ შენი თითოეული სიტყვა. ჩემთვის ასეთ ახალგაზრდებთან მუშაობა ძალიან დიდი სიამოვნებაა.

— რით განსხვავდებიან ქართველი სტუდენტები სხვა ეროვნების სტუდენტებისაგან?

— ქართველები გამოირჩევიან გახსნილობით. ძალიან ღია, თბილი პიროვნებები არიან. ასეთი ურთიერთობები უნიკალურია საქართველოში სტუდენტების შეფასება რთულია, ამერიკაში ბაკალავრიატის სხვაგვარი სისტემაა, ისინი იღებენ ზოგად განათლებას, მაგ: ის, ვინც ეკონომიურს სწავლობს, პროფესიულის გარდა, სწავლობს სხვა საგნებსაც. ისრაელში სხვაგვარადაა, იქ ეკონომიურის სტუდენტები მხოლოდ პროფესიულ საგნებს გადიან. ისრაელში სუდენტობა უფრო დიდ ასაკში იწყება და ისინი უფრო ჩამოყალიბებულნი არიან, ამერიკაში 16 წლის ასაკში უკვე სტუდენტი ხდები. აი, საქართველოში, ისეთივე უფროსნი არიან საქციელით და გონებით, როგორც ისრაელში, მაგრამ არა ასაკით. ეს შეიძლება რთული ეკონომიური მდგომარეობით იყოს გამოწვეული.

— რას გვეტყვი ინტერვიუს დასასრულს?

— მთელ საქართველოს და ქართველებს ვუსურვებ წინსვლასა და წარმატებას.
— გმადლობთ.

მკითხველისადმი: რედაქცია ამჯერად თავს იკავებს ისაუბროს ბატონი გიორგი ბერნშტეინის ქვემოთ მოთავსებული „ლინგვისტური ანაქრონიზმის“ და მისი კომენტარების შეფასებისაგან. იქნებ, ამ საკითხზე ისაუბროს „მენორას“ მკითხველმა, იქნება ეს საქართველოსა, თუ ისრაელში მცხოვრები ქართველი ებრაელობა. „მენორა“ გამოთქვამს მზადყოფნას დაუთმოს ადგილი ქართველი ებრაელი მეცნიერების, ფართო მკითხველის გამოსმაურებას

ქართველი ებრაელი – თანამედროვე ისრაელის ეთნოლინგვისტური ანაქრონიზმი

15 Июль 2015 г. в 13:47
George Bernshtein

თუ ისრაელის სახელმწიფოს შექმნას საფუძვლად ედო ებრაელთა თავმჯდომარის იდეა ისტორიულ სამშობლოში, ისრაელის ახალი საზოგადოების საფუძველი უნდა გამხდარიყო ებრაელ რეპატრიანტთა ისეთი ერთობა, რომელიც ბოლოს მოუღებდა ასწლეულობის განმავლობაში მათ შორის გაჩენილ განსხვავებულობას და სათავეს დაუდებდა ერთიან ისრაელელ ხალხს (ისრაელელი). სხვა სიტყვებით რომ ვთქვათ, ებრაელთა ნაციონალური სახელმწიფო უნდა გამხდარიყო ის საშუალება, სადაც მსოფლიოში გაფანტული სხვადასხვა ებრაელობა დაუბრუნდებოდა თავის თავს. ასეთი იყო ისრაელის სახელმწიფოს შემქმელ მამამთავართა სიონისტური ჩანაფიქრი. ეს საკითხი ებრაელობისთვის ნაციონალური მნიშვნელობისა და პირდაპირ უკავშირდება ისრაელის მომავალს, მის უსაფრთხოებასა და განვითარებას. ისრაელის სახელმწიფოს შექმნის პირველივე წლებიდან, როდესაც ალია გააქტიურდა როგორც ევროპიდან, ისე აზიიდან, ისრაელის ებრაელობას შორის განსხვავებულობის პრობლემა კიდევ უფრო თვალსაჩინო გახდა, რაც, ფაქტობრივად, ყველა მიმართულებით აისახებოდა ახალგაზრდა სახელმწიფოს განვითარებაზე. ისრაელის უახლესი ისტორია იცნობს იმ სირთულეებს, რომელიც დაკავშირებული იყო ევროპის დემოკრატიულ და ინდუსტრიულ გარემოში დაბადებულ-გაზრდილ ებრაელ რეპატრიანტთა და აზიისა თუ აფრიკის პატრიარქალურ, აგრარული ყოფიდან გამოსულ ებრაელთა ერთობ შეუთავსებელ ურთიერთობასთან. აცნობიერებდნენ რა მოსალოდნელ პრობლემებს, ერთიანი ებრაული საზოგადოების შექმნის გზაზე, სიონისტი ლიდერების ერთ-ერთი მთავარი და პირველი გადაწყვეტილება საერთო ენას უკავშირდებოდა. და ეს უნდა ყოფილიყო ივრითი, ახლად აღორძინებული, მაგრამ ებრაელთა ისტორიული ენა. ამ პოლიტიკამ გაამართლა _ ამიერიდან ისრაელის ებრაელობის საერთო საკომუნიკაციო საშუალება გახდა მშობლიური ენა. ეს კი იყო უმნიშვნელოვანესი ნაბიჯი, რათა მათ თავი ერთ ხალხად ეგრძნოთ.

მაგრამ ისრაელის ერთიანი საზოგადოების ფორმირების გზაზე ჯერ კიდევ რჩებოდა და ახლაც რჩება ბარიერები იმ ებრაელებისგან, რომლებიც დაიბადნენ ისრაელს გარეთ და გაიზარდნენ სხვადასხვა კულტურით, რაც, თავის მხრივ, ნაციონალური იდეის გარშემო გაერთიანების საქმეში ზოგჯერ შესაძლოა, წინააღმდეგობა იქონიებდეს. მიუხედავად სახელმწიფოს მცდელობისა, ისრაელის ერთიანი ჰომოგენური ერის შექმნას ჯერაც ხელს უშლის იმიგრანტთა ეთნიკურ, კულტურული თუ ლინგვისტური განსხვავებულობა. შედეგად, თუ ისრაელში დაბადებული თაობა საკუთარ თავს უკვე ისრაელელად მიიჩნევს და ისრაელს თავის მიწად აღიქვამს, სხვაგან გაზრდილი თაობები, ხშირ შემთხვევაში, გაორებულია. მეტიც, მათ ერთ ნაწილში დიდია ნოსტალგია და ზოგჯერ, იმედგაცრუებაც.

თანამედროვე ისრაელის საზოგადოების სხვადასხვა ჯგუფის სოციოლოგიური ანალიზი ცხადყოფს, რომ მსგავსი პრობლემა ძირითადაც გაჩნდა დაბალანვითარებული ქვეყნებიდან იმიგრირებულ ებრაელებში, რომლებმაც ჯეროვნად ფეხი ვერ აუწყვეს ისრაელის განვითარების ტემპს. როგორც წესი, კომპაქტურად ჩასახლებული ასეთი ეთნოლინგვისტური ჯგუფები გამოირჩევიან არამშობლიურ გარემოში შექმნილი კულტურისადმი ერთგულებითა და შენარჩუნების სურვილით, რაც მათ ისრაელის ახალი საზოგადოების ჩამოყალიბების პროცესში `სახარში ქვაბის` მიღმა დარჩენას ნიშნავს. ნათქვამის საუკეთესო ილუსტრაციაა ქვეყანაში განსახლებულ ე.წ. ქართველ ებრაელთა ჯგუფი, რომელიც ფორმით ებრაელია, ხოლო თავისი არსით კვლავ ქართულ ეთნოკულტურულ ორბიტაზე რჩება.

(მსგავსი პრობლემები ჯერ კიდევ ახასიათებთ არაბული სამყაროდან თუ შუააზიიდან რეპატრირებულ ებრაელებსაც. ცალკე თემაა ე. წ. რუსი ებრაელები, რომელთა მაგალითი კიდევ უფრო ცხადყოფს, რომ ისრაელის საზოგადოების ნაციონალური განვითარების მოდელი სწორედ კუთხურ განსხვავებულობათა წაშლაზე უნდა გადიოდეს).

ის, რომ მულტიკულტურალიზმი თანამედროვე ისრაელის ერთ-ერთი დამახასიათებელი ნიშანია, ისრაელის ეთნიკური შემადგენლობიდან გამომდინარე, სავსებით ბუნებრივია, თუმცა ალოგიკური და გაუგებარია ებრაელ იმიგრანტთა ნებისმიერი ჯგუფის ამ მულტიკულტურალიზმის ნაწილად ქცევა, რაც აბსოლუტურად ეწინააღმდეგება სიონისტურ იდეალებს. ამ მხრივ, ე.წ. ქართველ ებრაელთა ერთი ჯგუფის მიერ სხვადასხვა კულტურულ საგანმანათლებლო საქმიანობით, ქართული გამოცემებისა და ელექტრონული მედიის დაარსებით, ქართველ ებრაელობაში ქართველობის კულტივირება უკვე კარგა ხანია მნიშვნელოვან ბარიერად იქცა

ინტეგრაციის საქმეში.

რამ განაპირობა ე. წ. ქართველ ებრაელთა ისრაელის განვითარებული საზოგადოებისგან თვითგარიყვა, არცთუ მწელი მისახვედრია; ვითარება მსგავსია გასული საკუნის 50-60-იან წლებში ისრაელში არსებული ტენდენციისა, როდესაც მესამე სამყაროდან რეპატრირებული ებრაელობა, იმის გამო, რომ ფეხი ვერ აუწყო ევროპულ ტრადიციებზე აღზრდილ ებრაელთა შექმნილ სახელმწიფოს განვითარებას, საკუთარ თავში ჩაიკეტა და ისტორიულ სამშობლოში დაბრუნებით იმედგაცრუებაც კი დაეუფლა.

თუმცა ისრაელის სახელმწიფო ყოველთვის ყველაფერს აკეთებდა ინტეგრაციის პროცესის წარმატებულობისა და იმიგრირებულთა აბსორბციისთვის. სამისოდ მთავარი ბერკეტი, უპირველეს ყოვლისა, თავად რიგით მოქალაქეთა ხელშია. საკუთარი თავის მთლიან ისრაელურ საზოგადოებასთან ასოცირება-ინტეგრაციისთვის ისეთი საშუალებები, როგორცაა ისრაელის განათლების სისტემა, ჯარი, უსაფრთხოებაზე კოლექტიური ზრუნვა არის ის ლიფტი, რომელიც ისრაელის არც ერთ მოქალაქეს, მით უფრო ებრაელს, არ ტოვებს საზოგადოების ფსკერზე. ჩანს, ამ შესაძლებლობათა გამოყენება ქართველი ებრაელებისთვის ჯერაც მთავარ გამოწვევად რჩება.

ისრაელში ე. წ. ქართველ ებრაელთა ეთნოლინგვისტური სახის შენარჩუნებაში გარკვეულ როლს ასრულებს, აგრეთვე, საქართველოსთან მუდმივ კავშირში მყოფი გარკვეული ჯგუფების პირადი, მერკანტილური ინტერესებიც, რომელიც ხშირად კარგადაა შენიღბული 26-საუკუნოვანი მეგობრობის ლოზუნგით, რაც საქართველოში დაბადებულ-გაზრდილ და შემდეგ ისრაელში რეპატრირებულთათვის ერთობ სენსიტიური თემაა.

ამასთან, რჩება შთაბეჭდილება, რომ ე. წ. ქართველ ებრაელთა ერთი ნაწილის ისრაელში დაბრუნება ოდენ ინსტიტუტური ნაბიჯი იყო, ვიდრე სიონისტურად მოტივირებული. არადა, რეალურად, ალია უნდა ყოფილიყო ე. წ. ქართველ ებრაელთა იდენტობის დასასრულის დასაწყისი. შესაბამისად, ყველა იმ მახასიათებლის (ენა, კულტურული ტრადიცია) გაქრობის წინაპირობა, რომელიც ებრაელობას უცხო გარემოში ჩამოუყალიბდა.

ისრაელის ახალი საზოგადოების ჩამოყალიბების პროცესში ე. წ. ქართველ ებრაელთა მიზანი არ უნდა იყოს შენახვა და მომავალი თაობებისთვის ქართული კულტურული მოდელის გადაცემა, წინააღმდეგ შემთხვევაში, ისინი იდეოლოგიურად ვერ იქნებიან ორიენტირებული ისრაელის სახელმწიფოსა და სიონიზმის პრინციპებზე.

ნათქვამი ეხება ტერმინ `ქართველ-ებრაელსაც`, რომელიც თავისი არსით, ეწინააღმდეგება `ისრაელელის` ცნებას, ხოლო აუცილებელი ინტეგრაციის პროცესში ანაქრონიზმად იქცევა.

თუ ისრაელის სახელმწიფოს გარიყრაზე მსოფლიოს ათეული ქვეყნიდან თითქმის 90 ენაზე მოსაუბრე ებრაელებმა, ახალი ისრაელის საზოგადოების შექმნისთვის, შეძლეს `კუთხურ` ენებზე და, არა მარტო ენებზე, უარის თქმა, სავსებით ბუნებრივ და საჭირო პროცესად უნდა მიიჩნეოდეს საქართველოდან ასულ ებრაელთა მიერ თვითსახელწოდებისთვისაც ზურგის შექცევა, მით უმეტეს, დღეს ისრაელში დაბადებული ახალი თაობების წყალობით, უკვე არსებობს საამისო წინაპირობა. აბსოლუტურად სამართლიანად შენიშნავს თავის საჯარო გამოსვლებში დიდი ალიის ერთ-ერთი ორგანიზატორი, საქართველო-ისრაელის ბიზნესპალატის პრეზიდენტი იციკ მოშე, რომ ალიის მიზანი არ ყოფილა ისრაელში დაბრუნების შემდეგ ქართველი, რუსი, მარაკოელი თუ სხვა ებრაელთა ჯგუფების `კუთხური` სახის შენარჩუნება, არამედ მათ სათავე უნდა დაედოთ ერთიანი, ძლიერი ისრაელელი ხალხისა და სახელმწიფოსთვის. კონკრეტულად, ქართველ ებრაელებზე კი იციკ მოშე მიუთითებს, რომ მხოლოდ გაისრაელელებული და ინტეგრირებული, საქართველოდან ასული ებრაელი შეიძლება გამოადგეს საკუთარ თავს, ისრაელსაც და სიკეთის მომტანი იყოს ისრაელ-საქართველოს ურთიერთობისთვის.

უდავოა, ე. წ. ქართველ ებრაელთა სტატუს კვოს შენარჩუნება დეგრადირების ტოლფას მოვლენად უნდა განიხილებოდეს, რაც ეწინააღმდეგება სიონისტურ იდეალებს და, შესაბამისად, ისრაელის ნაციონალურ ინტერესებს.

Грузинский еврей – этнолингвистический анахронизм современного Израиля

15 Июль 2015 г. в 13:47
George Bernshtein

Если воснове создания Израильского государства лежала идея собрания евреев на исторической родине, основанием для нового общества Израйля должно было стать такое единство еврейских репатриантов, которое положило бы конец появившимся между ними за столетия различиям и дало бы начало единому израильскому народу (израильтянам). Иными словами, национальное государство евреев должно бы существовать для разбросанного по миру еврейства средством возвращения к себе. Такой была сионистская задумка родоначальников, создавших Израильское государство.

Этот вопрос носит для еврейства национальное значение и прямо связан с будущим Израйля, его безопасностью и развитием.

С первых же лет создания Израильского государства, когда Алия активировалась как из Европы, так и из Азии, проблема различий между израильским еврейством стала еще более явной, что, фактически, по всем направлениям отражалось на развитии молодого государства. Новейшая история Израйля знакома со сложностями, которые были связаны с несовместимыми отношениями еврейских репатриантов, родившихся и выросших в демократической и индустриальной среде Европы и евреев-выходцев из патриархального, аграрного быта Азии и Африки.

В связи с осознанием ожидаемых проблем на пути создания единого еврейского общества, одним из главных и первых решений сионистских лидеров было связано с общим языком. И это должен был быть иврит, вновь возрожденный, но исторический язык евреев. Эта политика оправдала себя – отныне общим средством коммуникации еврейства Израйля стал родной язык. А это был важнейший шаг к тому, чтобы они почувствовали себя одним народом.

Однако на пути формирования единого израильского общества еще оставались и до сих пор остаются барьеры из тех евреев, которые родились за пределами Израйля и выросли в разных культурах, что, в свою очередь, иногда может быть препятствием в деле объединения вокруг национальной идеи. Несмотря на старания государства, созданию единой, гомогенной израильской нации все еще мешают этнические, культурные и лингвистические различия иммигрантов. В результате, если поколение, родившееся в Израиле, уже считает себя израильтянами и воспринимает Израиль как свою землю, поколения, выросшие в других местах, зачастую раздвоены. Более того, часть из них испытывает ностальгию, и иногда и разочарование.

Социологический анализ различных групп общества современного Израйля выявляет, что подобная проблема, в основном, появилась среди евреев, иммигрировавших из слаборазвитых стран, которые несмотря подстроиться под темп развития Израйля. Как правило, компактно расселенные подобные этнолингвистические группы отличаются верностью культуре, приобретенной в неродной среде, и желанием сохранить ее, что означает, что они остаются за пределами «горнила» формирования нового израильского общества. Наилучшей иллюстрацией сказанного является проживающая в стране группа т.н. грузинских евреев, которая по форме является еврейской, но по своей сути по-прежнему остается на грузинской этнокультурной орбите.

(Подобные проблемы по-прежнему характеризуют и евреев, репатрированных из арабского мира или Средней Азии. Отдельной темой являются т.н. русские евреи, пример которых еще больше выявляет, что модель национального развития израильского общества должна проходить именно по стиранию культурных различий).

То, что мультикультурализм является одним из характерных признаков современного Израйля, исходя из этнического состава Израйля, совершенно естественно, однако алогичным непонятным является превращение в часть этого мультикультурализма любой группы еврейских иммигрантов, что совершенно противоречит сионистским идеалам. С этой точки зрения, различная культурно-образовательная деятельность, основание грузинских изданий и электронных СМИ одной группы т.н. грузинских евреев уже давно сделали культивирование грузинскости среди грузинского еврейства значительным барьером в деле интеграции.

Что обусловило самоизгнание т.н. грузинских евреев из развитого израильского общества, не так уж сложно понять; ситуация подобна тенденции, существовавшей в Израиле в 50-60-е годы прошлого века, когда репатрированное из стран третьего мира еврейство, по причине того, что не смогло подстроиться под развитие государства, созданного воспитанными на европейских традициях евреями, замкнулось в себе, и ими овладело разочарование от возвращения на историческую родину.

Однако Израильское государство всегда делало все для успеха процесса интеграции и абсорбции иммигрировавших. Главный рычаг для этого, в первую очередь, находится в руках самих граждан. Ассоциирование себя со всем израильским обществом - такие средства интеграции, как система образования Израйля, армия, коллективная забота о безопасности – это лифт, который не оставляет на дне общества ни одного гражданина Израйля, тем более, еврея. Как видно, использование этих возможностей по-прежнему остается главным вызовом для грузинских евреев.

Определенную роль в сохранении этнолингвистического образа т.н. грузинского еврея в Израиле также играют личные, меркантильные интересы определенных групп, состоящих в постоянных связях с Грузией, которые часто замаскированы лозунгом 26-вековой дружбы, что является весьма чувствительной темой для родившихся и выросших в Грузии, а затем репатрированных в Израиль.

Вместе с тем остается впечатление, что возвращение в Израиль части т.н. грузинских евреев было больше инстинктивным, чем сионистским мотивированным шагом. А ведь на самом деле Алия должна была стать началом конца идентичности т.н. грузинских евреев. Соответственно, предпосылкой к исчезновению всех тех характеристик (язык, культурная традиция), которые сформировались у еврейства в чужой среде.

В процессе формирования нового израильского общества целью т.н. грузинских евреев не должно быть сохранение и передача будущим поколениям грузинской культурной модели, в противном случае, они не смогут быть идеологически ориентированными на принципы Израильского государства и сионизма. Сказанное относится и к термину «грузинский еврей», который по своей сути противоречит понятию «израильтянин», а в процессе необходимой интеграции превратится в анахронизм.

Если на заре Израильского государства говорящие почти на 90 языках евреи из десятков стран мира смогли ради создания общества нового Израйля отказаться от языков, и не только языков, своих краев, должен считаться совершенно естественным и необходимым процессом отказ от самоназвания со стороны евреев, происходящих из Грузии, тем более, благодаря новым поколениям, родившимся сегодня в Израиле, уже существуют предпосылки для этого. Абсолютно справедливо отмечает в своих публичных выступлениях один из организаторов Великой Алии, президент Грузино-Израильской бизнес-палаты Ицик Моше, что целью Алии было не сохранение «краевого» лица грузинской, русской, марокканской и других групп евреев после возвращения в Израиль, но они должны были положить начало единому, сильному израильскому народу и государству. Что касается конкретно грузинских евреев, Ицик Моше указывает, что только интегрировавшийся в Израиль происшедший из Грузии еврей может быть полезным самому себе, Израйлю и нести пользу грузино-израильским отношениям. Бесспорно, что сохранение статуса-кво т.н. грузинских евреев должно рассматриваться как равносильное деградации явление, что противоречит сионистским идеалам и, соответственно, национальным интересам Израйля.

აბრაული მისტიციზმის საფუძვლები და ლიალელი შნაურ ზალმანის თეოსოფია

იცხაკ ღავიძე

(გაბრძელება. ღასაწმისი ოხ „მ“ №6, 7, 8, 9, 10, 11-12, 2013; №10, 12, 2014, №2, №3 2015)

მეოთხე მაქაბელთა წიგნი უშუალოდ ეხება ფილოსოფიას, როგორც საგანსა და დისციპლინას, ვითარც უზენაეს სათნოებას.

გონების სუნტლობა-უფლობის მაგალითი ვნებაზე, ავტორს მოჰყავს ხანასა და მისი შვიდი ძის თავგანწირვის ეპიზოდის სახით. მესამე ეზრა გამორჩეულ, ტანმაღალ ჭაბუკზე მეტყველებს, რომელიც სინას მთაზე იდგა და გვირგვინს ადგამდა მკვდრებით აღდგომილთ „წინგანიდარცვა სამოსელი მოკვდავთა და უკვდავთა სამოსით შვიმოსა და აღიარა სახელი ღვთისა...“ უზენაესის გზის შემეცნება (4:2 4:34).

ბიბლია იმ სახით როგორც ჩვენ მივიღეთ, გადმოცემულია უკვე ძვ. წ. 130 წელს ბენ სირას შვილიშვილის წინასიტყვაობაში (იხ. ბერძნ. „სიბრძნე იემუ სირახის შვილისა“). ალექსანდიულმა სკოლამ ამ კანონს მიუძღვა რიგი წიგნებისა, რაც მიიღო ქრისტიანობამ აპოკრიფების სახით, მაშინ როცა ებრაული აზროვნება აირჩიეს. გარდა ამისა, ბიბლიური მისტიკურ-თეოლოგიური ქარიზმა მკვეთრად დაუპირისპირდა ძველ წერილ-ბურჟუაზიულ ებრაულ ინტელექტუალიზმს და წინა პლანზე წამოსწია შიდასამყაროსეული მოქმედების რაციონალურ-რელიგიური ეთიკის უმაღლესი დონე.

ბიბლიური იუდაიზმის უწინარესი ღირსება იყო ის, რომ მან საკაცობრივი გვარის ერთიანობა აღიარა. ამასთან დაუშვა ღმერთის ზოგადსაკაცობრიობა და პირიქით. საკუთრივ ადამიანის ღმერთსახოვნების იდეა, რაც ბრწყინვალედ შეერწყა, საერთოდ ბიბლიის ანტიდოგმატიურ ქარგას, სიყვარულის ეთიკასა და რიტუალურ-სექსობრივ სისუფთავეს.

მამინ როცა ბიბლიამ წინ წამოსწია სულის უკვდავების დიალექტიკური მხარე, იგი შეეჯახა ელინისტურ-მატერიალურ სისტემებს.

ირომიაპუს მონაზონი ბარუხიცი საკმაოდ ესქატოლოგიურადაა განწყობილი. იგი ლაპარაკობს დღევანდელ, როცა „დრონი არქარდებიან თავიანთ სრბოლაში, ჟამნი ისწრაფებენ სვლაში...“ (20:1).

„ადამისა და ზავას“ აპოკრიფულ წიგნში, რომელიც ძვ. წ. დასასრულს დაინერა, ღმერთი ეუბნება ადამს „წამოდგომით წამოგაყენებ შენ დღეთა დადანაა“. (იხ. სერაპიმი ხიცონიიმ ლე-თანახ. გვ. 17 შემოკლ. აპოკრიფები).

ხანოხი თავის წიგნში (დაინერა ხაშმონელთა პერიოდში), ცხადად წარმოსთქვა მს „ვიხილე სულები ადამიანის შვილთა, რომ დაიხოცნენ და ხმა მათი ზეცას სწვდებოდა და იყო ეს ხმა დავრდომილობისა“ (აპოკრიფები. გვ. 41-42) და შემდეგ იგი განაგრძობს საოცარი მისტიკური ენით:

„მანამ სანამ არც არავინ იყო და სანამ არ გაჩნდნენ ყველა გაჩენილი, გააჩინა იჰვჰ-მ ყველა გაჩენილობა, ხილული და არახილული... რამეთუ არა არს რა დაფარული მარადმყოფელი ღმერთის წინაშე და ყოველმა ადამიანმა უნდა შეიცნოს ქმედებანი თვისნი“... „და მამინ დაიკარგებიან დრონი და აღარც წლები იარსებებენ და აღარც თქვენი დღენი, და საათი დღიღვთიან და აღარ დაითვლებიან, და სამყარო ერთი დადგინდება“ (იხ. ხანოხი, 2. 17:1-5, აღსანიშნავია რომ ხანოხი არარატის არმენიასაც იხსენიებს იქვე, 24:1).

არაკანონიკური ნაწარმოების „მეორე ეზრა“ (თ.3:14) მიხედვით, ძვ. წ-ით 458-445 წ.წ.) ეზრა წინასწარმეტყველის ხელმძღვანელობით ხორციელდება ებრაულ წარმართობის დაბრუნება იერუსალიმში და ქალაქის კედლების აშენება.

სპარსეთის მეფე დარიუს მეორე (ძვ. 423-404) 127 სატრაპის მბრძანებელი მიმართავს აგრეთვე დიდებულთ მიდისსა, ანუ სამხრეთ-აღმოსავლეთ კავკასიას (იხ. ბიბლია, საქართველოს საპატრიარქო. თბილისი. 1989. გვ.433).

აი, სწორედ აქეთ — მიდიისკენ მოემგზავრება აშურის მეფის ნემესაროსის დროს წინევედარ ტობითი ძე ტობიელისა, რომელიც ხელს უმართავდა და ეხმარებოდა თავის თანატომელთ, იგი იხსენებს სანხერბის ორ ვაჟს, რომლებიც არარტისკენ (ურარტუ) გაიქცნენ (იხ. ტობითი, 1:14. 21).

საინტერესოა აღწერილი სასწაულთქმედებაც მიდიის ქალაქ რაგეში, ტობიას ქორნილი სარასთან, რომელსაც ადრე 7 საქმრო დაეღუპა სანთიობოსადინებლში.

წინანდობლივია ის მისტიური რწმენა, რომელიც

ამ ეპიზოდებს გასდევს წითელ ზოლად. იდუმალად გამოცხადებული ანგელოსმა რაფაელმა იხსნა ტობია, დაუბრუნა იგი მამამისს და ამასთან დაკავშირებით წარმოსთქვა ტობითა თავისი აღსარება და დამოძღვრა შვილიც (14:4) — ნადი მიდიამი, შვილო, რადგან მეჯერა, რაც იონა წინასწარმეტყველმა თქვა წინევე-ზე „დაემხოზაო იგი“ მიდიამი კი მშვიდობა იქნება.

იეჰუდიტის (ივდიტ) მიხედვით ნაბუქოდონოსორის მთავარსარდალი ოლიფერნე, მახვილით იპყრობს კილიკიას, მიდიას... (2:25, 26).

ბიბლიაში რწმენა ყოველგვარ ცოდნაზე მაღლა დგას, ვითარც დიალექტიკური ფენომენი იგი დაკავშირებულია შიშთან. იქ სადაც არსებობს რწმენა გამოიციხულია შიში. ისინი ერთადვე მოიაზრებიან, მითუმეტეს, ადამიანი, ვითარც თავისუფალი ნების მქონე, საკუთრივ ღვთაებრივ შიშისგანაც კია თავისუფალი, თუმცა, რამდენადაც რწმენა ღმერთისა გამოიციხავს შიშის პრობლემას, ცხადია, საკუთრივ რწმენა, ანუ შიშის მოხსნის ფენომენი შეიცავს პრინციპულად და არსობრივად შიშის ელემენტსაც.

ღმერთის თვითდამკვიდრების მონოთეისტური იდეა, რწმენის აპოკალიპტიკური ძალა, რომელიც ანთროპოლოგიურ ასიმეტრიულობაში ვლინდება, ადამიანს აქცევს ობიექტურად მოცემულ რედუცირებულ-ტრანსცენდენტალურ ფენომენად.

იქნებ სწორედ ამის გამოა, რომ ებრაელებისადმი გაგზავნილ პავლეს წერილში, რწმენა მატერიალიზებულია, იგი საგნობრივ ფენომენადაა გამოცხადებული. რწმენის უზუსტანციალური გამოვლენის სახეები: 1. მიმართვა (ბგერით-ხმოვანი ფორმა) (მდრ. ფსალმუნნი 55:4) 2 მედიტაცია (იქვე. 63:6).

ღმერთი საკუთრივ ადამიანურ-სულიერი არსობის ნაწილადაა გადაქცეული. (ეზა. 3:24) იუდაიზმში რწმენა ღმერთ-ადამიანის გაგების უშუალო ერთობლიობის კომპლექსია მოქცეული. ქრისტიანობაში კი რწმენა გაშუალებულია, გამედიუმებულია. ამდენადვე, ასეთი კავშირი ღმერთთან ე.წ. საკომუნიკაციო ენტროპიისაგან როდია თავისუფალი.

ამასთან მხედველობაში უნდა ვიღებდეთ, რომ არ შეიძლება 1. ენის აღწერა საკუთრივ ენით, საჭიროა მეტა-ენის არსებობა. 2. რომელიმე ენის ასათვისებლად, აუცილებელია ემანსიპაცია, განთავისუფლება მიმობლიური ენისაგან. 3. ჯერ ენობრივი წყობა გასათვალისწინებელი, შემდეგ კი პოეტური აღქმა.

საკუთრივ ქრისტიანობამ დავიდის-ძის სასწაულთქმედებებზე ააგო თავისი სარწმუნოებრივი იდეოლოგია. ესაა რწმენა ფერისცვალებისა და აპოკალიფსის შესახებ.

კაბალისტებმა, სულთა მეტამორფოზში ჰპოვეს თავიანთი მისტიკურ-ფილოსოფიური სიტემის ბუნებრივი, ლოგიკური და რამდენადმე რელევანტიური-პრაქტიკული დასასრულიც, მიუხედავად იმისა, რომ აღრეულ შუა საუკუნეებში ებრ. სქოლასტიკა და საერთოდ იუდაისტური დოქტრინა არც სცნობდა ამ, ერთის მხრივ ეგვიპტურ-ბერძნულსა და მეორეს მხრივ მცირე-აზიურ კარაიმულ-სექტქანტურ კონცეფციას.

ხსენებულის თვალსაზრისით, ორი მომენტი საინტერესო: 1) პრაქტ. კაბალის მოძღვრება ინდივიდუალური სულების ემანსიპაციაზე. 2) მე-16-18 სს-ში ხალხში გავრცელებული რწმენა მოხეტიალე სულების შესახებ. ე. ი. სხეულბრივ-ფიზიკური მატერიის შემდეგ ადამიანის არსებული სული, ვითარც თავისთავადი ინდივიდუალურ-არსობრივ შემცველობა სხვადასხვა მიმართულებით იბნევა.

ერთი სიტყვით, იუდაიზმმა მოახერხა შეექმნა რამდენადმე დასრულებული სისტემა განგებისა (ჰამგახა), ამ შემთხვევაში რადიკალურად დაუპირისპირდა ერთმანეთს ადამიანის პიროვნული თავისუფლების ცნება და ღვთაების პროვიდენციალური ჩარევის ცნება ადამიანის ბედის წარმართვაში.

სული სიცოცხლის ნაწილია, სიცოცხლე კი მოძრაობაა, ე. ი. სულიც მოძრაობაა, ან მისივე ნაწილია, ადამიანის მიზანს საკუთარი თავის თვით-განხორციელება შეადგენს.

კაბალა, ვითარც მოძღვრება მარადმაცოცხლებელი სასწაულთქმედი სულის შესახებ, უპირისპირდება ბერძნულ სიბრძნეთმოყვარეობას ანუ ფილოსოფიას, იმითაც, რომ იგი — კაბალა, თავის სახელწოდებისეზრ, მიანიშნებს თაობიდან თაობაზე ებრ. ფარულთმცოდნეობის გადაცემა-მიღებაზე.

ებრაული ენა ამოწურავს ლინგვისტურ რეზერვუარს ქმნის მისტიკოს კაბალისტისთვის, ნებისმიერი ებრაული ასოს მოხზავაც კი გონებისა და სხე-

ულის გამაერთიანებელ ეფექტს შეადგენს, მიბაძავს რა ღვთაებას, კაბალისტის ხელახლა ქმნის თავის თავს, აღვიძებს — აცოცხლებს რა პოტენციალურად არსებულ ღრმა სპირიტუალურ ენერგიას.

იგი ალაგ-აადგილებს ასოებს — ფიზიკურ-ნივთ-იერი სამყაროს ნიადაგს, ფორმასა და ბგერადობას — იარაღს, რომელთა საშუალებებითაც ღმერთმა შექმნა სამყარო. თავდაპირველ ასოთ შეადგენდნენ ალფა, მემ და შინ, რომლებიც შეიცავდნენ ყველა დანარჩენ ასოს, ღვთაებრივი განფენილობის გამტარებელ არხებს რომ წარმოადგენდნენ.

საბოლოო ჯამში, ებრაულ-ფინიკურმა ანბანმა კაცობრიობის ისტორიაში უდიდესი როლი ითამაშა, შემადგენელი ანბანურ-დამწერლობითი ელემენტები მსოფლიოში არსებული ყველა ენის (ჩინურის ჩათვლით) პიქტოგრამას, იეროგლიფსა თუ საკუთრივ ნიშან-ასოს მოიცავენ.

ებრაული ასოები იძენენ იმ ფარულ, კოსმიურ, მისტიკურ ძალას, რომლის მეშვეობითაც გამოვლინდებიან მატერიალური ფორმა, ხმოვანი ბგერა და მოსახსულობა.

ასოთშენაერთების მიხედვით სასწაულთქმედება ცნობილია უკვე წინიდან სეფერ იეცირა. დაახლოებით ანალოგიური სისტემა გააჩნდათ ძველევგვიპტური კოსმოგონიისა და გნოსტიკოსების (ძვ. წ. 2 საუკუნე) წარმომადგენლებს, შესაძლებლად მიაჩნდათ 28 ასოთი ქმნადი ელემენტების წარმოქმნა, რომლებიც მოქმედებენ როგორც მაკროკოსმზე, ასევე მაკროკოსმზე.

ებრაულ-მისტიკური ასოთქმნადობის განსაკუთრებული იმამი გამოიხატა, რომ იგი დაეყრდნო დიალექტიკური დინამიზმის პრინციპს, უკიდურესობამდე განვითარდა რა ყველა ის თვალსაზრისი, რომელიც ადამიანის შერწყმას ღვთაებასთან გულსხმოდან სწორედ ადამიანის დიალექტიკური რაობისა და ადგილის ასპექტით. ე. ი. ადამიანი არა მარტო ღებულობს წინამორბედი თაობებისაგან მაგადღებულ ლინგვისტურ-ანბანურ სისტემას, არა მარტო იყენებს მას ვითარც ბრმა, საყოველღეოდ იარაღს, არამედ თვითონაც იჩენს თავის აქტიურობას საერთო თეო-კოსმოგონიურ პროცესში, აქტიურად ერევა სამყაროსეული საგან-ელემენტების და მოვლენების განლაგება-არანაწიერებაში.

და თუ ძველი ებრაული ცივილიზაცია (ძვ. წ. 2000 წლებიდან მოყოლებული) იყო პირველი მონოთეისტური ცივილიზაცია ზოგადსაკაცობრიო ისტორიაში, სიტყვის ანუ ღვთაებრივი ლოგოსის სისტემას რომ დაემყარა. კაბალისტური ასოთქმნადობის თეორია მეორე საუკუნეში რომ ყალიბდება (სეფერ იეცირა) იყო პირველი ფილოსოფიურ-ლინგვისტური მოძღვრება ასო-ბგერათა ფუნქციონალურ დანიშნულებასა და მნიშვნელობაზე.

არც იქნება გადაჭარბებული თუ ვიტყვით, რომ ხსენებული თეორია წინამორბედი თანამედროვე ე.წ. ტრანსფორმაციული გრამატიკების სისტემებისა, რომლებიც ფაქტიურად ენის გამოსახვით-შემომქმედებითი საშუალებების უსასრულობაზე მიანიშნებენ. აკი, ესოდენ ბრწყინვალედ ართმევს თავს ამ ამოცანას რ. შნეურ ზალმან მილიადი წარმოდგენილ ნაწარმოებში, რომელიც არანაკლებაა საინტერესო სწორედ თავისი ფსიქოლინგვისტური პრობლემატიკის წარმოჩენით.

აი, დგას შუასაუკუნეების ებრაელი კაბალისტიც და ღვთაებასთან კავშირს ცდილობს სწორედ ასოთშენაერთების, ჩანაცვლება-გადაცვლებებით, მიაჩინა რა საერთო გლოტო-მორფო-ფონოლოგიური პროცესი უსასრულოდ, რომელსაც მისტიკური თვალსაზრისით ეპარალელურა საკუთრივ მატერიალურ-სამყაროსეული ქმნადობისა და აღ-ქმნადობის პროცესი.

ძველქანაანურ-ებრაული ანბანის ასოთა მნიშვნელობის დადგენას მიანერდნენ ბიბლიურ აბრაჰამს შემდგომში ცნობილ თალმუდისტ სწავლულ რაბი აკივასაც კი, რომელსაც გადმოცემით კავკასია-საქართველოშიც კი უმოგზაურია გარკვეული ეროვნულ-რელიგიური მისიებით.

ზემოხსენებულის ფონზე, ძნელი არაა დავასკვნათ, რომ შნეურ მილიადი (ხასიდ-მიმდევრთა შორის ადმორ ჰა-ზაკენ-ად ცნობილი) ებრაულ რაციონალურ-კონცეპტუალური ენათმეცნიერების დამაარსებელიცაა. ეყრდნობა რა სეფერ იეცირისეულ ლინგვისტურ თეორიას ებრ. 22 ბგერის წარმოქმნა-არტიკულაციის შესახებ, ვარაუდობს სამყაროსეული საგნების სათანადო გამომდინარეობასაც საკუთრივ ბგერათა ბუნებრივი შემადგენლობიდან.

ვად ზოგჯერ პოლიტიკური და სოციალური მიმღე გარემოებებისა მაინც შეძლეს უცვლელად ებრაელობის, ებრაული რელიგიის ტრადიციების შენარჩუნება. ამას ხელს უწყობდა რა თქმა უნდა ადგილობრივი მოსახლეობის კეთილი განწყობა, შუა საუკუნეებში შემწყნარებლური ნების არსებობა და რაც მთავარია ქართული საზოგადოებისათვის უცხო და მიუღებელი ანტისემიტობა.

ქართველი ებრაელების დიდი დამსახურება გახლავთ სამცხე-ჯავახეთში ქართველი ენის შენარჩუნება და დაცვა. ისინი ძირითადად ქართულ ენაზე საუბრობდნენ იმ მიმღე წლებშიც კი, როცა სამცხე-ჯავახეთი თურქეთის იმპერიის მიერ იქნა დაპყრობილი და ქართველი მოსახლეობის დიდი ნაწილი გამაჰმადიანდა და ქართული ცნობიერების დაკარგვა იწყო. იმ პერიოდში როცა ქართული ენა აღმოჩნდა დისკრიმინირებული და აღმოჩნდა დაკარგვის საშიშროების წინაშე. ქართველი ებრაელები არასოდეს არ იყენებდნენ ქართულ მაჰმადიანებთან სასაუბროდ თურქულ ენას, რომელიც სამცხე-ჯავახეთში თურქთა ოკუპაციის პერიოდში ლამის მთავარ საუბრითადაც ენად გადაიქცა.

ახალციხეში ებრაელებმა შესანიშნავად შემოინახეს ადგილობრივი ფოლკლორი, ქართული სიმღერები და ცეკვები, რომლებიც ჰქონდათ სხვადასხვა დღესასწაულებზე, ქორნილის რიტუალებში. მაგ, მესხური მრავალჯამიერი, ფერხული (ცეკვა) და სხვა. მათივე შემონახულია შოთა რუსთველის ვეფხისტყაოსნის ხალხური ვარიანტი, რომლის დიდი ნაწილი სწორედ ებრაელთა მეხსიერებაში დაცული ინფორმაციით იქნა აღდგენილი.

ასევე მრავალფეროვანი იყო ახალციხეში ებრაელთა საქმიანობა, მეურნეობა. იგი მრავალდარგოვანი იყო. ოჯახების უმეტესობა ვაჭრობით გახლდათ დაკავებული, თუმცა, მათ გვერდით იყვნენ ოჯახები, რომლებიც მესაქონლეობას, მინათმოქმედებას, ხელოსნობასაც მისდევდნენ. მათ მიერ იქნა შემონახული ყველა ქართული ტერმინოლოგია, რომელიც ადგილობრივი მეურნეობისათვის იყო დამახასიათებელი.

განსაკუთრებით უნდა გამოვყოთ ახალციხე ებრაელთა დიდი როლი, როგორც ახალციხის სავაჭრო სივრცეში, ისე საერთაშორისო ვაჭრობაში. მათი ვაჭრობის სფეროები დიდი იყო როგორც მეზობელი ქვეყნების — თურქეთის, აზერბაიჯანის, სომხეთის, ისე უფრო შორს რუსეთში, ირანში და შუა აზიის ქვეყნებში. შესწავლილია ძალიან დეტალურად ის წვლილი, რას ქართველ ებრაელებს შემოქონდათ მე-19-ე საუკუნის ახალციხის სავაჭრო ბიუჯეტში. მაგ. ერთი ცნობის მიხედვით მე-19-ე საუკუნის 40-იან წლებში ახალციხეში შემოტანილი იქნა 259 ათასი ვერცხლის ღირებულების საქონელი, 1847 წელს კი უკვე 360 ათასი. ქალაქში მცხოვრებ 1400 ვაჭართა რაოდენობიდან 760 ებრაელი იყო. სავაჭრო გილდიების მაღალ კატეგორიაში - პირველ გილდიაში ყველაზე მეტი ახალციხელი ებრაელი ვაჭარი იყო გაერთინებული. ეს კატეგორიები, მოგზავნებში, მათი ქონებრივი ცენზითა და მდგომარეობით განისაზღვრებოდა. საინტერესოა აგრეთვე ისიც, რომ ახალციხეში მოვაჭრე ებრაელებმა შექმნეს თავისი საკუთარი სავაჭრო საიდუმლო ენა, ქართულისა და ებრაული სავაჭრო ტერმინოლოგიის ერთობლიობა, რომელსაც საიდუმლო ენასაც ეძახდნენ.

ძალიან საინტერესოა ადგილობრივი ქართული ტრადიციებით შეზავებული იყო საოჯახო ყოფის მრავალი ტრადიცია - საქორწინო წეს-ჩვეულებები, ქალის როლი, ბავშვის დაბადების და აღზრდის წესები. მრავალფეროვანი სამზარეულო, რომელსაც განსაკუთრებით კარგად ითვისებდნენ ადგილობრივი ქართველი, სომეხი, ბერძენი, და სხვა ეთნოსების წარმომადგენლები.

ახალციხის მოსახლეობაში იყო საკმაოდ კარგი ტრადიცია. ერთად აღნიშნავენ. ებრაული დღესასწაულები და ხშირად პატივსაცემი მეზობელ ქართველ, მუსლიმ, სომეხ ოჯახებს, რომ -ჰამანის, ფურუმის, თუ სხვა რელიგიური დღესასწაულების სუფრებზე. ებრაელთა უბანში მცხოვრებმა ქართველებმა, სომეხმა მეზობელმა კარგად იცოდა ებრაელთა დღესასწაულების კალენდარიც კი და დიდი ამბით ემზადებოდნენ მათთან

სტუმრობისათვის. ასევე სტუმრობდნენ ქართველ მეზობლებს ებრაელები მათ დღესასწაულებზე შობას, რამადანის, მარიამობის და სხვა დღეებში. საუკუნეების განმავლობაში რელიგიურ და ეთნიკურ განსხვავებას არასოდეს არ ჰქონია მნიშვნელობა ახალციხის, როგორც მართლაც, და ტოლერანტობის ქალაქის მოსახლეობაში, ამ ურთიერთობებზე პოლიტიკური გარემოებებიც კი არ აისახებოდა ხოლმე.

საბჭოთა პერიოდში 1921 წლიდან ახალი ხელისუფლება ცდილობდა ებრაელთა თემების ეთნიკური ნიშნით გამოყოფას და ჩამოაყალიბა ე.წ. ებრაელთა კოლმეურნეობები, რომელიც ვითომდა ლატაკი ებრაელების გადასარჩენად იყო დაგეგმილი. დაიწყო ასევე როგორც სხვა რელიგიების, ისე იუდაისტური რელიგიის წინააღმდეგ ბრძოლა, 1937 წელს ახალციხეში ებრაელთა სალოცავი დახურეს, ერთ-ერთი სინაგოგა კი სპორტულ დარბაზად გადააკეთეს. ვრცელდებოდა კომუნისტური იდეოლოგიის მესვეურთა მიერ ებრაელთა წინააღმდეგ ქართველ და სხვა ეროვნების მოსახლეობაში ანტისემიტური სიძულვილის გავრცელების მცდელობა, თუმცა, უნდა აღინიშნოს, რომ მიუხედავად ამისა, სამცხე-ჯავახეთში და ზოგადად საქართველოშიც კომუნისტურმა ანტისემიტურმა იდეოლოგიამ ადგილობრივ მოსახლეობაზე, მათ პოზიტიურ დამოკიდებულებაზე ებრაელთა მიმართ გავლენა ვერ მოახდინა.

ახალციხელი ებრაელების ყოფისა და კულტურის ამსახველი დიდი ინფორმაციიდან ასევე საინტერესოა ადგილობრივი თვითნასწავლი მხატვრის შალვა (შალომ) ყობოშვილის ნამუშევრები, რომელსაც ქართული საზოგადოება ებრაელ ფილმანსაც უწოდებს. შალვა ყობოშვილის ნამუშევრები ასახავს სწორედ ახალციხის ებრაელების ყოფასა და მრავალფეროვან კულტურას. მისი ალბომი გამოცემულია და დღესაც იქცევა დიდი ყურადღებას.

დასკვნის სახით უნდა ითქვას, რომ, ახალციხე ებრაელთა ისტორია, ტრადიციები და კულტურა, მათი ცოდნა და შესწავლა განსაკუთრებით მნიშველოვანია ახალგაზრდობისათვის,

მათ უნდა ჰქონდეთ ამომწურავი ინფორმაცია და ცოდნა არა მარტო საკუთარი ქართულის, თუ სხვა ეროვნების, არამედ მათ გვერდით მცხოვრები ხალხის ტრადიციებით დაინტერესების. შეყვარონ, გაითავისონ, როგორც საკუთარი. დააფასონ მათ გვერდით მცხოვრები ადამიანების განსხვავებულობა, მათთან დამაკავშირებელი ისტორიული კონტაქტები, რომელიც საუკუნეების მანძილზე ბუნებრივად და არა, ზემოდან კარნახით ჩამოყალიბდა ამ პატარა მრავალფეროვან ქალაქში - ახალციხეში. ახალგაზრდობამ უნდა შეინარჩუნოს სწორედ ეს ერთობა და სხვისი კულტურისა და ტრადიციების პატივისცემა, სიამაყე, რომ მრავალფეროვნება დისკომფორტი კი არა, სიმდიდრეა, პირველ რიგში ჯანსაღი, განათლებული ახალგაზრდა თაობის აღზრდას შეუწყობს ხელს.

უკანასკნელ ხანს საქართველოში დიდი ყურადღება ექცევა ქართულ-ებრაული ურთიერთობების პოპულარიზაციას და გავრცელებას. ამ მიზნით ჩამოყალიბებულია არასამთავრობო ორგანიზაციები, კულტურულ-საგანმანათლებლო საზოგადოებები, ტარდება უმრავი ღონისძიება ქართულ-ებრაული მრავალსაუკუნოვანი მეგობრობის ფონზე. ამავე დროს სწორედ მულტიკულტურილი განათლების, ახალგაზრდობასთან ამ მიმართებით მუშაობის ერთ-ერთი წარმატებული შედეგი იქნება, თუ ახალციხელი ახალგაზრდების ინიციატივა იქნება ახალციხეში ებრაული კულტურის ტრადიციების, ძეგლების გადარჩენისა და დაცვის ადვოკატირების კამპანია, რომელიც ასე ესაჭიროება დღეს ქალაქს. მცირე რაოდენობის ახალციხელ ებრაელთა თემს მრავალსაუკუნოვანი ისტორიისა და მატერიალური და სულიერი კულტურის ძეგლების შენარჩუნება საზოგადოების დახმარების გარეშე გაუჭირდება. ეს აქტივობა და კეთილშობილური ნაშრომებიც კი სწორედ ახალგაზრდებისაგან უნდა მოდიოდეს.

„მათ სსოვნას ქვეყანა სანთლებად აინთებს...“

ფაშიზმზე გამარჯვების დღე - 9 მაისი საზეიმოდ აღინიშნა საქველმოქმედო ცენტრის „ხესედ ელიაჰუ“ კლუბში. კლუბში სტუმრებს ვერ იტყვია: დარბაზში ყვეალების სურნელი იფრქვოდა... გარეთ ნაირგვარად ყვაოდა კეკლუცი გაზაფხული... შეხვედრაზე იმოვიდნენ ომის ვეტერანები, ბ-ნი ილია ელიასოვი და ქ-ნი ფრიმა მამედოვი.

დამსწრეთ ფაშიზმზე გამარჯვების 70-ე წლისთავი გულთბილად მიულოცა თბილისის ებრაული სახლის ორგანიზაციითა დირექტორთა საბჭოს თავმჯდომარემ, საქველმოქმედო ცენტრ „ხესედ ელიაჰუ“-ს დირექტორმა, ბ-ნმა რევაზ შათაშვილმა. მან ყველას უსურვა მშვიდობა, სიკეთე, ჯანმრთელობა, ბედნიერება, წარმატებები.

შეკრებილმა საზოგადოებამ წუთიერი დუმილით პატივი მიაგო ომში დაღუპულთა სსოვნას. „ხესედი ელიაჰუს“ სამეურვეო პირებს — ომის ვეტერანებს, რომელთა რიცხვი 12-ს შეადგენს, ხესედის ადმინისტრაციას სურვილი აქვს, კიდევ უფრო მეტად დაეხმაროს ომის ვეტერანებს, რათა ამ ვალმოხდელ, ძვირფას ადამიანებს, გაულამაზოს და გაუხანგრძლივოს სიცოცხლე პროგრამის „კლუბი“ დირექტორმა, ქ-ნმა ეთერ თოფჩიაშვილი-გიგინეიშვილმა ყველას მხურვალედ მიულოცა, განსაკუთრებით ომის ვეტერანებს, ფაშიზმზე გამარჯვების 70-ე წლისთავი, ისაუბრა ომის ვეტერანებზე მზრუნველობის შესახებ და აღნიშნა, რომ ისინი განსაკუთრებული ყურადღებით არიან გარემოსილნი, სამედიცინო პერსონალი ბ-ნი რევაზ შათაშვილის ხელმძღვანელობით, ყველანიარ დახმარებას უწევენ მათ; მისი დაულალავი, ენერგიული მუშაობით თბილისის ებრაული სახლი სამაგალითო ცენტრად იქცა..

გამარჯვების დღისადმი მიძღვნილ კონცერტზე საკუთარი ლექსები წაიკითხეს სამეურვეო პირებმა იზაბელა მონინამ, თამარ კონსტანტინოვსკაიამ, ლუდმილა კრასილინკოვამ. ირმა მინასიანმა კი მამა გაიხსენა, რომელიც სრულიად ახალგაზრდა, 1944 წელს, უკრაინაში მტერთან ბრძოლაში, დაეცა ქალაქ ვინიცასთან. მან უცნობი

ჯარისკაცისადმი მიძღვნილი ლუდმილა ტატიან-იჩევას „ერთგულეა“ დიდი განცდითა და ემოციურად წაიკითხა.

ხესედში უკვე 9 წელია ფუნქციონირებს მუსიკალური კვარტეტი „რინა“. კვარტეტის წევრები არიან სათნო, კეთილშობილი, ქველმოქმედი ადამიანები: თამარ კონსტანტინოვსკაია — ფიზიკოსი, კარინა კარაპეტიაიანი, მომღერალი, ლილი გუგუშვილი — ბიოლოგი და ანა ელუაშვილი — მეკავშირე. ეს კვარტეტი საზოგადოების საყვარელი კოლექტივაა, მისი გამოსვლების გარეშე ხესედში არცერთი საზეიმო ღონისძიება, კონცერტი არ ტარდება. კვარტეტის რეპერტუარი საკმაოდ ფართოა: ძველი ებრაული სიმღერები, სიმღერები ისრაელზე, ქართული და რუსული რომანსები, ახალგაზრდობის დროინდელი საყვარელი სიმღერები და სხვ. კვარტეტმა მსმენელები დაატკბო სიმღერებით. კვარტეტთან ერთად მღერის მთელი დარბაზი... განწყობილება ამაღლებულია, საზეიმო... ზეიმში მოწვეულ სტუმრებთან ერთად ძალზე აქტიურად არის ჩართული პროგრამა „კლუბი“-ს დირექტორი, ქ-ნი ეთერ თოფჩიაშვილი-გიგინეიშვილი.

მშვენიერი დუეტი შექმნეს ბ-ნმა შოთა კანდელაკმა და ციპორა აბრამიშვილმა. მათ პოპულარული ქართული სიმღერების პოპურის ჩინებულ შესრულებით დიდი მოწონებაც დაიმსახურეს.

... და აი, სალამოს სული და გული, ბატონი სოსო ბასილაშვილი. გაჟღერდა ქართული, რუსული, ბოშური მელოდიები, ჰიტებად ქცეული სიმღერები...დამსწრენი არ უშვებდნენ მომღერალს, სთხოვდნენ, კიდევ ემღერა... დარბაზის აღტაცებამ აპოგეას მიაღწია, ასე რომ, ბ-ნმა რევაზ შათაშვილმა წინადადება მისცა ქ-ნი ეთერ თოფჩიაშვილი-გიგინეიშვილს, მსგავსი კონცერტები კლუბში თვეში ერთხელ მაინც ჩატარდეს.

ქ-ნმა ეთერ თოფჩიაშვილი-გიგინეიშვილმა მშვენივრად წაიკითხა პოეტ ნათან ალტერმანის შესანიშნავი ლექსი „ვერცხლის ლანგარი“, მიძღვნილი ღვთივკურთხეული და ღვთის რჩეული ქვეყნის--ერეც-ისრაელისადმი.

ჟურნალისტმა ნათელა ნათლიაშვილი-კვინიკაძემ გაიხსენა დიდი სამამულო ომის ვეტერანი, ჟურნალ „ზენი ციონი“-ს რედაქტორი, საქართველოს დამსახურებული ჟურნალისტი, ბ-ნი ილია მოსეს ძე ბრინერი. და მგზნებარედ წაიკითხა მისი ლექსი, რომელიც ეფერება სანატრელ, საყვარელ, ლამაზ ქალებს,

ლექსს სიმღერა ენაცვლებოდა, სიმღერას — ცეკვა, დამსწრენი აჰყვნენ საცეკვაო რიტმებს და სალამო ნამდვილ ზეიმში გადაიზარდა...

ბოლოს შედგა ლამაზად გაფორმებული და გემრიელი ფურშეტი, მომზადებული პროგრამის „კვება“ დირექტორის, ქ-ნი პოლინა კრასიკის ხელმძღვანელობით.

ეს სალამო დაუფინყარი, ამაღლებული, შთამბეჭდავი და ემოციებით დატვირთული იყო. ყველა უსაზღვროდ კმაყოფილი და ნასიამოვნები დარჩა. განსაკუთრებული ყურადღების ცენტრში გახლდნენ დიდი სამამულო ომის ვეტერანები ილია ელიასოვი და ფრიმა მამედოვა. მათ

საქველმოქმედო ცენტრ „ხესედ ელიაჰუ“-სა და პროგრამის „კლუბი“ სახელით გადაეცათ ლამაზად გაფორმებული მისალოცი ბარათები და სამახსოვრო საჩუქრები.

Amiran Djanashvili Я грузинский еврей и убежден, что грузинские евреи, точно также интегрированы в израильское общество, как и выходцы из любой другой страны мира. Поскольку эта статья написана на русском, то как я понимаю она адресована русскоязычному читателю. Не могу ...Еще
Нравится · Ответить · 2 · 15 Июль в 18:20

Макс Израиль ответил(-а) · 1 ответ

Moshe Yakobi Абсолютно согласен с Амираном. Я тоже грузинский еврей. Автор скорее всего не имеет истинной картины происходящего в Израиле в том числе и в общине грузинских евреев. Мою отцу далеко за 80. 28 лет он проработал на Грузия - фильме. Был специалистом по...Еще
Нравится · Ответить · 3 · 15 Июль в 21:16

Itsik Moshe

אני מכבד מאוד את ידידי אמירן וגם את יעקובי.
אבל, ..., קשה לי להסכים שתשובתכם עמוקות יש בהן מענה אדקוטי למאמר מקצועי שנכתב ע"י יהודי אינטלקטואלי, ואולי
האיטלקטואלי ביותר שנולד בקרב יהדות גאורגיה בתקופה האחרונה.

Нравится · Ответить · 1 · 15 Июль в 21:55

Zion Alon George Bernstein / я ознакомился с вашим мнением. К нему я еще вернусь. Но, сначала позвольте вас спросить: что вы предлагаете?
Нравится · Ответить · 15 Июль в 22:38

Moshe Yakobi Очень уважаю господина Ицика Моше и господина Мэира Шавита за ту ежедневную деятельность которую они проводят для укрепления действительно реальной дружбы между Грузией и Израилем. Возможно больше чем весь государственный аппарат МИДа. Но в той части ч...Еще
Нравится · Ответить · 2 · 15 Июль в 22:39

Itsik Moshe

תודה ליעקובי שהעלה את הדיון על וקטור הניתן למדידה. כולנו באותו הצד וכולנו רוצים לראות את הקבוצה אנושית שאליה
אנו שייכים מצליחה, מובילה דומיננטית בחברה הישראלית. אני בספק אם ברשטיין היה כותב מאמר ללא בדיקה יסודית
ומעמיקה, ועל כן, מכיוון שעושים כאן בד...
Еще...

Нравится · Ответить · 1 · 16 Июль в 7:13

George Bernstein В статье речь идет об идеалах сионизма, и констатирована тенденция, отмечающаяся в т.н. грузинском еврействе. То, что определенные группы грузинских евреев по причине своей «грузинскости» не достаточно интегрированы в единое израильское общество, и так...Еще
Нравится · Ответить · 16 Июль в 12:23

Zion Alon George Bernstein / Itsik Moshe / Понимая о чем вы говорите, тем не менее замечу вслух, что речь идет о социальных процессах, к которым следует относиться с максимальным терпением. Я не сторонник ретроспективного взгляда и замораживания развития в создан...Еще
Нравится · Ответить · 1 · 16 Июль в 13:54 · Отредактировано

George Bernstein Zion Alon В конечном итоге мы говорим почти одно и то же, только разными словами, и цель у нас общая. Мне особенно понравилась вторая половина Вашего комментария.
Нравится · Ответить · 1 · 16 Июль в 14:11 · Отредактировано

Zion Alon George Bernstein / я рад, что вам что-то понравилось Смайлик «smile» Но, мне важнее понимать, порождает ли это обсуждение конструктив или оно остается в рамках критики ума. В этом, одно из образных отличий порнографии от искусства. В принципе, мы да говорим одно и ...Еще
Нравится · Ответить · 1 · 16 Июль в 14:24 · Отредактировано

Moshe Yakobi

ראשית, אני רוצה לציין שאני מאוד מכבד את מר איציק משה ומערך את העבודה שהוא משקיע בחיזוק הקשרים בין
גאורגיה לישראל. ישראל היא מדינה קטנה וזקוקה תמיד לחברים וליחסים כאלה.
בהמשך לדברים שהוזכרו לעיל, אני רוצה לציין שה- "סטטיסטיקה" שאני מתבסס עליה מייצגת מדגם של 30 - 40 משפחות
מהסביבה הקרובה שלי. אשמח לקבל קישורים למאמרים/סטטיסטיקות שברנשטיין מתבסס עליהם במאמרו.
שיהיה לכולכם שבת שלום.

Нравится · Ответить · 1 · 19 ч

Amiran Djanashvili Я грузинский еврей и убежден, что грузинские евреи, точно также интегрированы в израильское общество, как и выходцы из любой другой страны мира. Поскольку эта статья написана на русском, то как я понимаю она адресована русскоязычному читателю. Не могу себе представить, что русские, белорусские, украинские, бухарские или кубинские (горские) евреи были бы более интегрированы в израильское общество нежели грузинские евреи. Я часто бываю в Израиле и исхожу из моих личных наблюдений, а не из прочитанного в инете. Даже могу сказать, что многие евреи могут поучиться у грузинских евреев манерам поведения. Например я лично наблюдал поведение многих израильтян (не грузинских) в гостиничных ресторанах, не могу себе представить грузинского еврея атакующего таким образом буфет или лифт. Этим я хочу сказать, что внутренняя культура грузинского еврея позволяет ему интегрироваться в любое нормальное общество, и грузино-еврейское воспитание не то чтобы мешает этой интеграции, а всячески способствует тому, что грузинский еврей нигде не будет чувствовать себя "белой вороной". Еще одна привилегия грузинского еврея, которую я хочу отметить в том, что мы одинаково хорошо можем понять и найти общий язык как с марокканским так и с польским евреем, так как мы знакомы как с сефардской так и с ашкеназской культурой. А вот польскому и марокканскому евреям понять друг друга намного сложнее. Так что как раз наша интеграция в мультикультурном социуме проходит наиболее органично, тем более, что мы наверное единственные кто в принципе говорили на киврули (Лашон а-Кодеш с небольшим количеством грузинских слов), а не на идыше или ладино, в которых Лашон а-Кодеш был минимальным и искаженным. Именно потому у нас появились родственники как с марокканской, так и с польской стороны. Это ли не наилучший вид интеграции в общество!

Мне чужда и непонятна некоторая дискриминация грузинского еврейства в Израиле. У голландских евреев есть в Израиле свои клубы, дома престарелых, где есть голландские продукты, голландское песнопение и игры, и так далее. Почему же мы должны отказываться от своего грузинского? Я например предпочитаю храмули селедке или карпу. Может селедка более еврейская рыба на чей то взгляд? И сациви мне больше по вкусу чем кускус с горохом. Также непонятно почему фамилии с грузинскими окончаниями менее подходят к интеграции, чем немецкие или славянские фамилии. Именно из за такого отношения, многие грузинские евреи меняют свои фамилии. Я не считаю, что Шлагбаум или Петрушеффски более еврейские фамилии чем Джанашили. В заключение хочу сказать, что если бы статья не была направлена на русскоязычного читателя, вряд ли бы я так многословно отреагировал.

Нравится · Ответить · 2 · 15 Июль в 18:20

Макс Израиль Шлагбаум или Петрушеффски

დაგეგმვა და

გამომცემელი:

გურამ ბათიაშვილი, კოტე აბაშიძე

თბილისი, ლეონიძის 11^ბ,

ტელეფონები: 299.90.96, 277.20.57

რეგისტრირებულია

ქ. თბილისის მთავრის

რაიონის სასაპარტოლო

შიპრ.

რეგისტრაციის № 4/1-921

რედაქტორი

გურამ ბათიაშვილი

ISSN 1987-8982 UAC 070

411.16
8-557

9771987898003